

PEDAGÓGIAI PROGRAM

**ALSÓNÉMEDI SZÉCHENYI ISTVÁN
ÁLTALÁNOS ISKOLA
OM: 032475**

2020

Kotán Miklós András
intézményvezető

Készült:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény,
- a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. Kormányrendelet, valamint az annak mellékletét képező Nemzeti alaptanterv,
- a kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012. (XII: 21.) EMMI rendelet, valamint az annak mellékleteként kiadott kerettantervek,
- A Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról és
  - a köznevelést meghatározó egyéb jogszabályok figyelembevételével.

Tartalomjegyzék

1	PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	6
1.1	Nevelés és oktatás	6
1.2	Részvétel a közéletben	6
2	AZ ISKOLA PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGÉNEK ÉRTÉKRENDSZERE	6
2.1	2.1. Az emberi magatartás általános értékei	7
2.2	2.2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok.....	7
3	3. AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELÉS-OKTATÁS CÉLJAI, FELADATAI, A PEDAGÓGIAI ESZKÖZÖK ÉS ELJÁRÁSOK FORMÁI	7
3.1	A pedagógiai eszközök és eljárások formái.....	8
3.2	Az eredményes tanulás segítésének elvei	8
3.3	Egyénre szabott tanulási lehetőségek	9
3.4	Képesség-kibontakoztatás támogatása	11
3.5	3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei	13
3.6	3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai.....	13
3.7	3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei	13
3.8	3.4. Erdei iskolák, egy vagy több napos tanulmányi-osztálykirándulások	14
3.9	3.5. Pedagógiai folyamataink	15
	A ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELÉS-OKTATÁS CÉLJAI, FELADATAI	15
4	4. SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	24
5	5. TELJES KÖRŰ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	24
5.1	5.1. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák	25
5.2	5.2. Az iskolai egészségfelméréshez, egészségfejlesztéshez kapcsolódó mérési területek.....	26
6	6. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL, AZ ISKOLA SZEREPLŐINEK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉVEL KAPCSOLATOS FELADATOK	26
6.1	6.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok	26
6.2	6.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok	28
7	7. A PEDAGÓGUSOK HELYI INTÉZMÉNYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI MUNKA TARTALMA, OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI	29
7.1	7.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai	29
7.2	7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	30
8	8. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG HELYI RENDJE	30
8.1	8.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos tevékenységek	30
8.2	8.2. A tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek.....	31
8.3	8.3. A tehetséges, kiemelten tehetséges tanuló képességeinek kibontakoztatását segítő tevékenységek.....	33
8.4	8.4. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység	34
8.5	8.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység.....	35
9	9. A TANULÓK RÉSZVÉTELI JOGAI GYAKORLÁSÁNAK RENDJE AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN	36

10	10. A SZÜLŐ, A TANULÓ, A PEDAGÓGUS ÉS AZ INTÉZMÉNY PARTNERI KAPCSOLATTARTÁSÁNAK FORMÁI	36
11	11. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZABÁLYAI	37
11.1	11.1. A vizsgaszabályzat célja.....	37
11.2	11.2. A tanulmányok alatti vizsgák célja	37
11.3	11.3. Általános szabályok	38
11.4	11.4. Osztályozó vizsga	38
11.5	11.5. Különbözeti vizsga	39
11.6	11.6. Javító vizsga	39
11.7	11.7. Pótló vizsga.....	39
11.8	11.8. Független vizsgabizottság előtti vizsga	39
11.9	11.9. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei	39
11.10	11.10. Vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje	40
12	12. A TANULÓI FELVÉTELI KÉRELMEK TELJESÍTÉSÉNEK SORRENDJÉRE VONATKOZÓ, VALAMINT A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL HELYI SZABÁLYAI	41
13	13. ELSŐSEGÉLY NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS ISKOLAI TERV.....	42
14	1. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	45
14.1	1.1. A választott kerettanterv megnevezése	45
14.2	1.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait és a kerettanterv feletti óraszámokat az alábbi táblázatok tartalmazzák:	47
14.3	1.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei.....	49
14.4	1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása	50
15	2. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS.....	54
16	3. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI	55
17	4. SAJÁTOS SÁGOK AZ OKTATÓ-NEVELŐ MUNKÁNKBAN:.....	56
18	5. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	56
18.1	5.1. Rövid távon (egy éven belül):.....	56
18.2	5.2. Középtávon (három éven belül):	57
18.3	5.3. Hosszú távon (hat éven belül):.....	57
18.4	5.4. Az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységeink:	57
19	6. EGÉSZ NAPOS ISKOLAI NEVELÉS ÉS OKTATÁS (ISKOLAOTTHON)	57
20	7. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	58
20.1	7.1. Érdemjegyek meghatározása	58
20.2	7.2. Értékelési alapelvek	59
20.3	7.3. Érdemjegyet kaphat a tanuló:	59
20.4	7.4. Írásbeli feladatok értékelése.....	59
20.5	7.5. Témazáró dolgozat	60
20.6	7.6. A félévi és év végi osztályzatok kialakítása a tantárgyi átlagok alapján.....	60
20.7	7.7. Szóbeli felelet formái:	60

21	8. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI.....	61
21.1	8.1. A magatartás értékelése	61
21.2	8.2. A szorgalomjegyek megállapítása	61
21.3	8.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei	62
22	9. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	63
23	10. A TANULÓK MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉSÉNEK SZABÁLYAI.....	64
24	11. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI.....	64
25	12. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	65
26	13. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA	65
26.1	13.1 Az iskola egészségnevelési elvei	65
26.2	13.2 Az iskola egészségfejlesztési programja	66
26.3	13.3. Komplex intézményi mozgásprogram	69
27	14. AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI ÉS PROGRAMJA	69
27.1	14.1. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek.....	70
27.2	14.2. Az iskola belső környezete	70
27.3	14.3. A környezeti nevelés szinterei.....	71
28	KOMPLEX ALAPPROGRAM	72
29	LEGITIMÁCIÓ A PEDAGÓGIAI PROGRAM FELÜLVIZSGÁLATÁHOZ ÉS KIEGÉSZÍTÉSÉHEZ.....	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.

I. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

1 Pedagógiai alapelveink

1.1 Nevelés és oktatás

Iskolánkban a legfontosabb feladat a tanulók *korszerű ismereteinek és képességeinek, készségeinek kialakítása, bővítése*, valamint *személyiségük teljes körű fejlesztése*.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka során fejlesztjük az alapkészségeket, és a tanulók számára korszerű, a mindennapi életben használható, továbbépíthető alpműveltséget nyújtunk;
- iskolánk az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, az idegen nyelvre, az informatikára vonatkozó olyan ismereteket közöl, melyek segítik a diákok világméretű formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben;
- nevelő-oktató tevékenységünk célja a gyermek személyiségének széleskörű fejlesztése;
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösség iránti tiszteletre, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására és azok betartására;
- fontosnak tartjuk a tanulók megismertetését nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeivel, személyiségeivel, szűkebb lakóhelyünk (Alsónémedi) hagyományaival, ennek fő színtere az évente megrendezésre kerülő „Széchenyi Napok” rendezvénysorozat;
- célunk, hogy a tanulók körében legyen becsülete a szorgalmas munkával megszerzett tudásnak, ehhez legyen mód elsajátítani az egyéni tanulás különféle módszereit.

1.2 Részvétel a közéletben

Az iskola a szülői kapcsolatok által folyamatosan *részt kíván venni a lakóhely életében, célunk, hogy partnerközpontú intézményként működjünk*.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal;
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy az iskola életéből, tevékenységéből, eredményeiből minél többet megismertessünk a szülőkkel, Alsónémedi érdeklődő polgáraival;
- helyszínt és humán erőforrást biztosítunk különböző tankerületi rendezvényeknek;
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat a településünkön található óvodával, környékbeli iskolákkal, közművelődési és egyéb intézményekkel;
- a nevelők fontos feladatuknak tartják, hogy az iskola – eddigi hagyományaihoz híven – képviseltesse magát a különféle községi rendezvényeken, és ilyen – a tanulók számára szervezett alsónémedi – megmozdulások szervezésében, lebonyolításában maga is részt vegyen.

2 Az iskola pedagógiai tevékenységének értékrendszere

Nevelésünk meghatározó elemei azok az értékek, amelyeket a szülők, a tanulók, a fenntartó, és a társadalom oldaláról elvárásaként határozódnak meg. Ezen értékek közvetítői az iskola széles

partneri környezetének szereplői: a pedagógusok, a szülők, a s nem utolsó sorban a formálódó gyermeki személyiség identifikációját meghatározó kortárs csoport, akik személyes példájukkal, tapasztalataikkal, mindennapi életvitelükkel megfelelő határfokban képesek befolyásolni a velük kapcsolatban lévő tanulók magatartását, viselkedését.

Intézményi pedagógiai munkánkat a humanista erkölcsi értékek, a nemzeti tudat, a demokratikus célok, a tanulók személyiségének fejlesztése, a korszerű technikai - technológiai szemlélet alapján határozzuk meg.

Nevelő-oktató munkánk egészét ***áthatja az értékalapú szemléletközpontúság elve***, mely a keresztény világnézet és emberi magatartás alapvető értékein alapul: szeretet, bizalom, empátia, igazságosság, méltányosság, rend, szabadság, tudás, szolidaritás, egymás elfogadása, egyéniesítés (differenciálás).

2.1 2.1. Az emberi magatartás általános értékei

Az iskola:

- értékrendjében **emberközpontú**, humanista;
- tanulóinak elsősorban az **ember tiszteletén, megértésén** és szükség szerinti **segítésén, s a másság elfogadásán** alapuló humanista értékekkel kell rendelkezniük, figyelembe véve azt, hogy a tanulót nem érheti semmilyen okból hátrányos megkülönböztetés;
- értéként preferálja **az aktivitást, kezdeményezőkézséget, döntési képességet, valamint az innovativitást**, mert ezek olyan tulajdonságok, amelyek birtokában a tanulók irányítani képesek majd későbbi életüket;
- tanulói a sokoldalú személyiségfejlesztés eredményeképp maguk is aktív részesei legyenek egy derűs, harmonikus **iskolai közösségnek**.

2.2 2.2. Az intézményünk által kitűzött értékcélok

Fontos, hogy intézményünk minőségbiztosítási rendszere segítségével folyamatosan fejlessze nevelő-oktató munkáját, melynek középpontjában természetesen a tanuló egész személyisége és lényé áll.

Célunk olyan széleskörű általános műveltség biztosítása, amely jó alapot ad a középfokú iskolában történő helytálláshoz. Tanulóink számára biztosítani kívánjuk mindazon ismeretek átadását, azoknak az alapkészségeknek és képességeknek kialakítását és fejlesztését, melyek életkori adottságaiknak megfelelnek, és szükségesek ahhoz, hogy fejlődésük töretlen legyen, megalapozva a felnőtt életben való boldogulásukat.

Olyan intézményért dolgozunk nap mint nap, amit alapvetően a tanulók érdeke határoz meg, törekszünk a partnerközpontú gondolkodás és tevékenységrendszer megvalósítására az európai érték szemlélet és - rend alapján.

Szeretnénk elérni, hogy iskolánkkal elégedettek legyenek partnereink is, kiváltképpen a tanulók szülei.

3 3. Az iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai, a pedagógiai eszközök és eljárások formái

3.1 A pedagógiai eszközök és eljárások formái

Egységesség és differenciálás, módszertani alapelvek

Az aktív tanulás a tanulónak a tanulási tevékenységekben történő részvételét hangsúlyozza. A tanulási tevékenység legfőbb célja olyan tanulói kompetenciák fejlesztése, amelyek lehetővé teszik az ismereteknek különböző helyzetekben történő kreatív alkalmazását. A tevékenységekre épülő tanulásszervezési formák segítik a tanulót a tanulási eredmények által kijelölt ismeretek megszerzésében, és ezen keresztül a kompetenciák fejlesztésében. Lehetőség szerint ki kell használni a tanulás társas természetéből adódó előnyöket, a differenciált egyéni munka adta lehetőségeket. Segíteni kell a párban vagy csoportban végzett felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködésen alapuló tanulást. A tanulási eredmények elérését segítik elő az olyan differenciáló módszerek, mint a minden szempontból akadálymentes és minden tanuló számára egyformán hozzáférhető tanulási környezet biztosítása, a tanulói különbségekhez illeszkedő, differenciált célkijelölés, a többszintű tervezés és tananyag-alkalmazás, a fejlesztő, tanulást támogató értékelés. A differenciált tanulásszervezés jellegzetességeit képviselik az olyan eljárások, mint az egyéni rétegmunka vagy az adaptált szövegváltozatok felhasználása, melyek kiterjeszthetik és elmélyíthetik a tankönyvek tartalmát.

A pedagógus a probléma-megoldási és a jelenségértelmezési folyamatot - a tanuló szükségleteinek megfelelően - közvetett, illetve közvetlen eszközökkel segíti. A pedagógus az aktív tanulói tevékenységek megvalósítása során lehetővé teszi iskolán kívüli szakemberek bevonását, valamint a külső helyszínek nyújtotta pedagógiai lehetőségek felhasználását (könyvtár, múzeum, levéltár, színház, koncert). A pedagógus együttműködik más tantárgyakat tanító pedagógusokkal azért, hogy a tanulóknak lehetőségük legyen a tanórákon vagy a témahetek, tematikus hetek, projektnapok, témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai táborok alkalmával a tantárgyak szervezett, összefüggő, illetve kapcsolódó tartalmainak integrálására.

Az iskoláknak tanítási évenként több olyan tanóra megszervezését ajánlott beilleszteniük a helyi tantervbe, amelyben több tantárgy ismereteinek integrálását igénylő (multidiszciplináris) téma kerül a középpontba, a tanóra céljának, tartalmának és megvalósítási módszereinek megjelölésével. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a tananyag feldolgozásánál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését. A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés, oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását. Az aktív tanulás segítése a tanuló tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek vagy fogyatékoságának típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakember támogatásával történik.

3.2 Az eredményes tanulás segítésének elvei

Tanulási környezet

A tanulás közvetlen helyszíneként használt helyiségeket (kiemelten osztálytermeket) lehetőség szerint úgy kell biztosítani, hogy a különböző tanulásszervezési eljárások alkalmazásához a berendezések rugalmasan és gyorsan átalakíthatók legyenek, illeszkedjenek az osztályba járó tanulók korosztályi és egyéni szükségleteihez, valamint nyugodt, biztonságos és támogató tanulási környezetet teremtsenek valamennyi tanuló számára. Lehetőség szerint biztosítani kell, hogy a tanulók a foglalkozásokon IKT és digitális eszközöket (számítógép, más iskolai vagy saját eszköz), internetkapcsolatot és

prezentációs eszközöket vehessenek igénybe, valamint hozzáférhetővé váljanak a hagyományos iskolai és az elektronikus könyvtárak egyaránt.

A tanulók, a pedagógusok, a szülők és a pedagógiai munkát támogató minden szereplő kapcsolata - a közös célt szem előtt tartva - a kölcsönös tiszteleten és nyílt párbeszédre alapul.

A tanulók értékelését egyéni fejlődésük és sikeres tanulási teljesítményük érdekében az igazságosság, az esélyteremtés és a méltányosság alapelveit szem előtt tartva, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával, az értékelés személyes jellegének figyelembevételével szükséges megvalósítani.

A tanulók tanulási tevékenységekben való aktív részvétele kulcsfontosságú, ezért ennek előmozdítása érdekében a pedagógusoknak mindvégig a tevékenységközpontú tanulásszervezési formákat kívánatos előnyben részesíteniük. A tanulás társas természetéből adódó előnyök, a differenciált egyéni munka adta lehetőségek kihasználása, valamint a párban vagy csoportban végzett kutatásalapú, felfedező, tevékeny és jól szervezett, együttműködő tanulás támogatása szintén hozzájárul a korszerű tanulási környezet megteremtéséhez.

Fontos, hogy a tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek legyenek, az azokhoz igazodó mérési stratégiákkal együtt, és már a tanulási folyamat elején ismertté váljanak. Az iskolai légkör bizalmi jellege elsődleges feltétele annak, hogy a tanulási problémákra és a személyes nehézségekre időben fény derüljön. Ennek a bizalomnak a megteremtése és fenntartása minden intézményvezető és pedagógus állandó felelőssége.

Az aktív tanulási alapelvek szerint szerveződő, több tantárgy, tanulási terület ismereteinek integrálását igénylő témákat, jelenségeket feldolgozó tanórák, foglalkozások, témanapok, témahetek, tematikus hetek és projektek alkalmazása segíti a tanulót a jelenségek megértésében, a problémák komplex módon történő vizsgálatában.

3.3 Egyénre szabott tanulási lehetőségek

Az iskola a tanulók tanulmányi előmenetelét a képességeiknek megfelelő, egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosításával tudja a leghatékonyabban támogatni.

Fontos alapelv, hogy a tanulók közti különbségeket az iskola a különféle környezeti feltételek és az egyénenként eltérő idegrendszeri érzés, valamint az egyéni képességek kölcsönhatása eredményének tekintse. E szemlélet gyakorlatban történő alkalmazásához olyan fejlesztési célokat kell kijelölni, amelyek nemcsak a tanulótól várnak illeszkedést a tanulási környezethez, hanem a tanulási környezettől is alkalmazkodást igényelnek a tanuló egyedi jellemzőihez. Ennek értelmében a képességtartományok mindkét határán – tehetség és fejlődési késés, fejlődési zavar, esetleg ezek együttes megléte – kihívást jelentő feladatok megtervezése kívánatos. Különösen fontos, hogy az iskola biztosítsa a tanulás egyéni lehetőségeit és a személyre szabott nevelés-oktatás során megszerezhető tanulási tapasztalatokat, enyhítse a hátrányok hatásait, optimális esetben képes legyen kiküszöbölni azokat. Ezek közül kiemelten fontos a családi és településszerkezeti hátrányokból eredő, az eltérő kulturális és nyelvi elsajátítási lehetőségekhez köthető, valamint a különleges bánásmódot igénylő tanulókhöz illeszkedő fejlesztő tevékenység.

Minden gyermek, tanuló fejlődésében lényeges szerepet játszik a pedagógus fejlesztő tevékenysége. Különösen igaz ez a kiemelkedően kreatív, egy vagy több területen tehetséges, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, a sajátos nevelési igényű (SNI), valamint a szakmai besorolásukat tekintve heterogén, az ok-okozati összefüggéseket tekintve fel nem tárt, ám tanulási-tanítási szempontból kihívást jelentő, beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézséggel (BTMN) küzdő tanulók fejlesztésének területén. Ennek

a feladatnak az ellátásában felértékelődik a segítő szakterületek (iskolapszichológia, gyógypedagógia, fejlesztő pedagógia) szerepe, valamint a különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, egymást segítő szakmai tevékenysége.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók esetében a közös felelősségvállalásnak lényeges szerepe van a nevelés sikerességében. Ez nem csak az együttnevelést megvalósító iskolában tanító pedagógus kizárólagos felelőssége. A pedagógus a tanulást-tanítást speciális szakmai kompetenciák alapján segíteni tudó különböző szakemberekkel együtt (például gyógypedagógus, gyógytestnevelő, iskolapszichológus, szociális munkás, fejlesztő pedagógus, tehetséggondozó pedagógus, gyermekvédelmi jelzőrendszer szakembere) kialakított foglalkozások keretében, valamint a szülők és a tanuló folyamatos bevonásával, a pedagógiai tevékenység részeként elismert konzultációs tevékenységet folytatva végzi pedagógiai munkáját.

Előremutató folyamatként értékelhető a teamtanításnak olyan alkalmazása, amely a több tantárgy ismereteit integráló témákat feldolgozó foglalkozásokat közös tanítás keretében valósítja meg, az együttnevelést megvalósító iskolában pedig a tanulót tanító pedagógus és a gyógypedagógus közösen tervezett tanulási-tanítási programjára, a közös tanításra, valamint az e tevékenységet követő közös értékelésre épül.

A differenciálás speciális megvalósulása lehet az együttnevelés során a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése. A hátránykompenzáció biztosítása érdekében (SNI, BTMN, HH, HHH) a tanuló szükségleteihez, képességeihez, készségeihez illeszkedő módszertani eljárások (eszközök, módszerek, terápiák, a tanulást-tanítást segítő speciális eszközök, a gyógypedagógus módszertani iránymutatásainak beépítése, egyéni fejlesztési terv készítése és rendszeres ellenőrzése) alkalmazása szükséges a különböző pedagógiai szintereken. A tanulói szükségletek ismeretében az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények, a pedagógiai szakszolgálati, illetve pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézmények, valamint az utazó gyógypedagógiai hálózatok működtetésére kijelölt intézmények és más szakemberek szolgáltatásainak igénybevételével egészítendő ki a tanulók és pedagógusok szakmai támogatása. Ez elősegíti az integrációt, illetve ennek magasabb szintjét, az inklúziót is annak érdekében, hogy a Nat-ban foglalt nevelési-oktatási alapelvek és célok minden tanuló esetében megvalósulhassanak. A tehetséges tanulók tekintetében ezek a szempontok kiemelten fontosak lehetnek, mivel az ő esetükben a tanulási fókusz és az érdeklődést jellemzően a megfelelően motiváló feladatokkal lehet fenntartani. A tehetséggondozást valamennyi nevelési-oktatási szakaszban, minden neveléssel, oktatással foglalkozó intézménynek alkalmaznia kell, és a pedagógiai programjába szükséges beillesztenie.

A különleges bánásmódot igénylő tanulók integrációja és hatékony együttnevelése olyan pedagógusokat kíván, akik rendelkeznek az ehhez szükséges szemléletmóddal és kompetenciákkal.

A technológiai fejlődés nyújtotta lehetőségek alkalmazása sokféle módszertani lehetőséget biztosítva segíti a tanulás-tanítás folyamatát. A XXI. századi tanulási környezet nélkülözhetetlen elemét képezi az iskolai tanulóhoz kapcsolódó digitális technológiával támogatott oktatási módszerek sokfélesége, ezért különösen fontos, hogy a pedagógusok ismerjék és alkalmazzák azokat. Olyan tanulási folyamatra adnak lehetőséget, amely nemcsak a pedagógus-diák együttműködést, hanem ennek következtében a hagyományos tanulási folyamatot is jelentősen megváltoztathatja, ennek következtében új típusú szerepben jelenik meg a folyamatban mind a tanuló, mind pedig a pedagógus. Ennek gyakorlati leképezése azonban csak úgy valósulhat meg hatékonyan, ha ennek az intézmények pedagógiai gyakorlatában és szemléletmódjában is elfogadott, elismert helye és szerepe lesz.

3.4 Képesség-kibontakoztatás támogatása

A tanulói teljesítmény értékelésének egyik célja, hogy segítse a tanuló és a szülő objektív tájékoztatását, továbbá hozzájáruljon ahhoz, hogy a pedagógus folyamatosan meggyőződjön a tanulási folyamat hatékonyságáról, lehetőséget biztosítson a pedagógiai munka nyomon követésére, és az újratervezésére, a célok újra definiálására és továbbiak meghatározására, amennyiben ezt a tanulók fejlődése megkívánja. A tanulást és annak eredményességét befolyásoló pedagógiai tevékenység során végzett értékelésnek adatokra és tényekre kell támaszkodnia. Az erre alapozott értékelés segíti a tanulót további tanulási módszereinek, technikáinak meghatározásában.

Az értékelési folyamatokat megalapozó tervező munka figyelembe veszi a tanuló előzetes tudását, aktuális fejlettségi szintjét, egyéni fejlődési lehetőségeit, életkori sajátosságait, az értékelés személyiségfejlődésére gyakorolt hatását és a pedagógiai célokat. Ennek érdekében a kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés) egy tanítási óra, tanulási egység, téma vagy program megkezdése előtt végzett adatgyűjtés. A diagnosztikus értékelés kiterjedhet a tanulók meglévő tartalmi tudására, aktuális készség- és képességfejlődési szintjére, hozzáállására, viszonyulására. Az értékelés során figyelembe kell venni a tanuló életkori sajátosságait és a tanulás korábbi és aktuális környezeti tényezőiről rendelkezésre álló információkat, továbbá a pedagógiai célokat. Az eredmények visszajelzésével a pedagógus útmutatást tud adni a tanulónak a tanulást várhatóan leghatékonyabban segítő tanulási módokról.

A tanulás folyamatában több alkalommal, tájékoztató jelleggel végzett információgyűjtés, a fejlesztő, tanulást segítő értékelés és ennek visszajelzése akkor éri el a kívánt hatást, ha az a tanuló számára az értékelést követően rövid időn belül megismerhető. A tanulási folyamat rendszeres értékelése és visszajelzése teszi lehetővé a tanuló fejlődésének folyamatos nyomon követését.

Mindkét értékelési típus (a kiinduló állapot értékelése és a fejlesztő, segítő támogató értékelés) önfejlesztésre és kitartásra ösztönzi a tanulót fejlődésének, valamint tudásának gyakori, interaktív módon történő visszajelzésével. Célja a tanuló erősségeinek és hiányosságainak felmérése, valamint az éppen kihívást jelentő célok meghatározása, és ezzel a nevelési-oktatási gyakorlatnak a célok eléréséhez történő igazítása. Az összegző értékelés célja annak megállapítása, hogy a tanulók tudásának, ezen belül a stabil ismeretek kialakításának és a készségek elsajátításának szintje milyen mértékben felel meg a célként kitűzött tanulási eredményeknek.

Az összegző értékelés minősítő jellegű, de lehet részletes szöveges értékelés is, amely rendelkezik a fejlesztő, tanulástámogató értékelés jellemzőivel. Az első évfolyam végén a tanuló összegző értékelése szöveges formában történik.

Az első nevelési-oktatási szakasz fő feladatainak megvalósítását leghatékonyabban a fejlesztő, tanulást támogató értékelés szolgálja, összekapcsolva a diagnosztikus mérésekkel, amelyek segítik a tanulók hatékony fejlesztését, az aktuális pedagógiai tevékenység meghatározását, szükség esetén felülvizsgálatát. Az iskolakezdést követő első félévet minden szempontból bevezető, fejlesztő szakasznak szükséges tekinteni, ezért a pedagógus ebben az időszakban a szöveges formában megfogalmazott fejlesztő, tanulást segítő értékeléseket elsősorban szakmailag megalapozott megfigyeléseire építheti. A szöveges értékelés lehetőséget biztosít arra, hogy a tanuló és a szülő részére a tantárgyi előrehaladásról és a kompetenciák fejlődéséről a pedagógus a tapasztalatain és a követő méréseken alapuló, részletes tájékoztatást nyújtson.

Az értékelés az 1. évfolyamot követően az iskola pedagógiai programjában rögzített módon, a jogszabályoknak megfelelően történik.

Az iskola pedagógiai programjában egyértelműen meg kell határozni és nyilvánossá kell tenni az értékelés minden formájának - beleértve az osztályozást is - szempontjait, az ehhez

kapcsolódó eljárásokat. A nyilvánosságra hozatal időpontját úgy kell megválasztani, hogy a tanulók és a szülők, gondviselők előzetesen, már az iskolaválasztáskor megismerhessék azokat. A mérésekkel és az értékeléssel kapcsolatos feladatokat, adminisztratív tevékenységeket, továbbá a tanulók és a szülők, gondviselők értesítésével kapcsolatos szabályokat is meg kell jeleníteni az intézmény pedagógiai programjában.

- Az iskola – mindenkorai pénzügyi lehetőségeitől függően – biztosítja a tanulók számára a **tanuláshoz szükséges egészséges, szép, otthonos környezetet, a taneszköz-jegyzéknek megfelelő mennyiségű és minőségű tárgyi eszközöket.**
- **Az iskolai oktatás tartalmát** a korszerű, elsősorban a tanulók képességeit fejlesztő tananyag mellett az általános emberi, nemzeti és európai értékek elfogadtatása, átadása alkotja.
- Az iskola nevelői **a tanulók egyéni képességeihez igazodó oktatást (differenciálás) kívánják elősegíteni** különféle – e célt szolgáló – módszerek és szervezeti formák alkalmazásával. A tanulók egyéni képességeit figyelembe vevő oktatás elsősorban a tanulási nehézségek enyhítésében, a felzárkóztatásban és a tehetséggondozásban valósul meg.
- Az iskolában az **nevelést-oktatást** – a tanulók személyiségének széleskörű fejlesztése céljából – sokszínű, **változatos tevékenységrendszer egészíti ki** a tanulók egyéni érdeklődéséhez és életkori sajátosságaihoz igazodva.
- **Az iskolában folyó nevelés és oktatás fő feladata**, hogy a gyermeki fogékonyságra, kíváncsiságra, érdeklődésre, nyitottságra építve elsősorban a következő készségeket, képességeket, tulajdonságokat alakítsa ki és fejlessze a tanulóknál:
  - az önálló ismeretszerzéshez, tanuláshoz és a problémamegoldó gondolkodáshoz szükséges alapvető készségeket (gondolkodási képességeket, beszéd, írás, olvasás, matematikai képességeket);
  - az egyéni tanulás hatékony módszereit;
  - a kulturált magatartás és viselkedés, az emberek közötti kapcsolatok, az együttműködés helyes normáit és módszereit;
  - a kommunikáció elfogadott formáit, különös tekintettel a tiszta, szép magyar beszéd használatára;
  - az egészséges életmódhoz kapcsolódó ismereteket és szokásokat;
  - aktivitást az egészséges környezet kialakítására és megőrzésére;
  - a nemzeti értékek, hagyományok valamint az anyanyelv ismeretét, megbecsülését és tiszteletét;
  - a család szeretetét;
  - a gyermekek erkölcsi érzékét és pozitív akarati tulajdonságait.

Célunk és feladatunk, hogy iskolánk végzős diákjai a kimenő szakasz végére a kerettanterv által az összes műveltségi területen előírt követelményeket a saját képességeik szerint optimálisan és a későbbiekben is kimutathatóan tartós eredménnyel teljesítsék. Minden tanuló rendelkezzen olyan bővíthető ismeretekkel, készségekkel és jártasságokkal, amelyek képessé teszik arra, hogy a következő iskolafokon megállja a helyét. Tanulóink ismerjék a kulturált viselkedéshez, a közösségben éléshez szükséges magatartásformákat, s alakuljon ki bennük elképzelés saját közelebbi és távolabbi jövőjükét illetően.

E célrendszernek alárendelten

a) a tanórák eredményességének alapfeltételei:

- átgondolt tervezés
- a tanulók kellő motiválása, aktivizálása

- a tanulók tevékenykedtetése
- folyamatos ellenőrzés és értékelés

b) folyamatos fejlesztési feladatok:

- korszerű oktatási tartalom
- megújult nevelési és oktatási módszerek
- a fenti célok érdekében a pedagógus továbbképzésben való részvétel
- jól mérhető ellenőrzési és értékelési eljárások
- a minőségi pedagógiai munka elismerése
- a megfelelő minőségi feltételek biztosítása

3.5 3.1. Az iskolában folyó nevelés-oktatás és szinterei

Tanórai foglalkozások

A 2019-20-as tanévtől az 1. és 2. évfolyamon bevezetésre kerül a néptánc oktatása.

Egyéb foglalkozások

- Szakkörök
- Tanulmányi és sportversenyek
- Korrepetálások, tehetséggondozó foglalkozások és felvételi előkészítők
- Napközi, tanulószoba (diákétkeztetés)
- Könyvtár

Szabadidős tevékenységek

- Műveltségi foglalkozások (múzeum- és színházlátogatások)
- Iskolai sportkör
- Osztályprogramok
- Táborok (iskolai időben és iskolai időn kívül)

Közéleti tevékenységek

- Diáktanács
- Iskolarádió, iskolaújság
- Társadalmi életben való részvétel (nem köznevelési intézményekkel közösen szervezett rendezvények, megemlékezések)

3.6 3.2. A napközi otthonos nevelés célja, feladatai

A nevelésnek alapozó jellegűnek, a családdal együttműködésre épülőnek kell lennie. A napközis munkát úgy kell megtervezni, hogy az egységes testi-lelki és szellemi fejlődés feltételrendszere biztosított legyen.

A napközi otthoni programoknak szorosan kapcsolódnia kell a délelőtti nevelési-oktatási folyamatokhoz.

A szabadidős tevékenységet és a tanulási időt úgy kell megtervezni, hogy az megerősítse, illetve kiegészítse a délelőtti iskolai munkát.

3.7 3.3. Iskolán kívüli tanórai foglalkozások kötelező tananyaga elsajátításának keretei

A vonatkozó hatályos jogi szabályozás alapján a tantervi követelmények teljesíthetőek a hagyományos tanórai tanulászervezési módoctól eltérő formában (kooperatív módszerek, egyéni differenciálás, projektoktatás, erdei iskola stb.) is. Ezzel a lehetőséggel igyekszünk élni, figyelembe

véve azt is, hogy mindazok a jogszabályok érvényesek ezekre a módszerekre is, melyek a tanítás mindennapjait szabályozzák.

Az iskolán kívüli tanórák során a tanulókat kiemeljük a szokásos iskolai környezetből. A –tanítás-tanulás folyamata a hagyományostól eltérően szerveződik, s a közös (és kötelező) feladatok és élmények hatására felbomlanak a megszokott tanulásszervezési formák keretei. Minden ilyen program az osztályközösség szocializációjának is fontos, meghatározó színtere.

A kötött, iskolán kívüli programok feltételei:

- a tanulói (és szülői) igények ismerete;
- programot vezető humán erőforrás biztosítása;
- az anyagi lehetőségek figyelembevétele.

A hagyományos tanítási napoktól eltérő nevelési és oktatási folyamatok három szakaszra oszthatók:

- előkészítő szakasz: készségek és képességek kialakítása; közös tervezés; kutatómunka, felkészülés.
- program biztonságos megvalósítása.
- közös ismétlés (felidézés), ellenőrzés, értékelés, önértékelés.

Célok megvalósulásának ellenőrzése, javaslatgyűjtés korrigálásra.

A tanítás során rendszeresen megvalósított iskolán kívüli tanórák beépítésre kerülnek a szaktárgyi tanmenetekbe (kiemelten az ÖKO iskolai követelményekre). A múzeum- és színházlátogatások, kirándulások a magyar nyelv és irodalom, történelem, ének-zene, rajz és vizuális kultúra, biológia és egészségtan, földrajz, természetismeret, kémia és fizika órákra vonatkozó tananyagot teszik színebbé.

3.8 3.4. Erdei iskolák, egy vagy több napos tanulmányi-osztálykirándulások

Az erdei iskola sajátos, a környezet adottságaira építő nevelés- és tanulásszervezési egység, mely a szorgalmi időszakban megvalósuló, egybefüggően többnapos, az iskola szokásos működési helyétől különböző helyszínen végzett tanulásszervezési mód, melynek során a tanulás a tanulók aktív, cselekvő, kölcsönösségen alapuló együttműködésére és kommunikációjára épül.

Kiemelt feladata a környezettel harmonikus, egységes életvezetési képességek fejlesztése, és a közösségi tevékenységhez kötött szocializáció.

Osztályaink minden tanévben a munkatervben meghatározott időszakban 3-4 napot erdei iskolában vagy 1-3 napot tanulmányi- osztálykiránduláson tölthetnek.

Nagy hangsúlyt kap a környezeti- és egészséges életmódra nevelés, a természeti és kulturális emlékeink megfigyelése (helyi kirándulások, múzeumlátogatások), a természettudományos gondolkodás empirikus tapasztalatokon alapuló fejlesztése, a velünk élő környezet minél alaposabb megismerése. A programok összeállításában fontos szerepet jut a tanulók életkora, már meglévő ismeretei mellett annak is, hogy pedagógusaink hogyan és mit szeretnének a megfigyeltekből beilleszteni a további iskolai munkába.

Erdei iskolai, kirándulási projektjeink az alábbi területeket ölelik fel:

Korosztály	Témakör	Érintett tantárgyak
Alsó tagozat	Erdők, mezők, vízpartok állat- és növényvilága, Tájékozódás a természetben A vidéki élet szépségei	Környezetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Rajz és vizuális kultúra Életvitel és gyakorlat Testnevelés és sport
Felső tagozat	Ismerkedés Magyarország tájegységeivel Magyarország műemlékei A hagyományok és népművészet szerepe életünkben	Természetismeret Magyar nyelv és irodalom Ének-zene Vizuális kultúra Technika, életvitel és gyakorlat Testnevelés és sport Földrajz Biológia-egészségtan Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek

Pályázati lehetőségeink kimerítésével és a helyi Önkormányzat támogatásával (tanulmányi verseny győztes osztálya) határozott törekvésünk – a nemzeti összetartozás érzésének erősítését szolgálva – annak elérése, hogy diákjaink intézményünkben folytatott tanulmányaik alatt lehetőleg az iskola által szervezett kirándulás keretében jussanak el olyan Kárpát-medencei területekre, amelyeken jelentős számú magyar nemzetiség él.

3.9 3.5. Pedagógiai folyamatok

3.5.1. A tanítás-tanulás területei

A nevelőtestület az iskolavezetés és a munkaközösség-vezetők irányításával közösen határozza meg az iskolánkban folyó tanulás tartalmi, formai és szervezeti egységeit.

Pedagógiai programunkban rögzítjük a jelenleg optimálisnak tartott tanulási tendenciákat, amit ha szükségesnek tartunk, a lehetséges keretek között módosítunk.

Iskolánk pedagógiai munkájában a legfontosabb a tanítás-tanulás tevékenysége, melynek középpontjában a motiváló tényezők állnak.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására a tanulókat, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában;
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

3.5.2. Fejlesztési területek – nevelési célok

A iskolában folyó nevelés-oktatás céljai, feladatai

A fejlesztési területek - nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. A célok elérése érdekében a pedagógiai folyamatban egyaránt jelen kell lennie az ismeretszerzés, a gyakoroltatás-cselekedtetés mellett a példák érzelmi hatásának is.

E területek - összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel - egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

A nevelési célok a következőképpen érvényesülnek a tartalmi szabályozás különböző szintjein, és valósulnak meg a köznevelés folyamatában:

- beépülnek az egyes műveltségi területek, illetve tantárgyak fejlesztési követelményeibe, tartalmaiba;

- tantárgyak részterületeivé válhatnak, vagy önálló tantárgyként jelenhetnek meg az iskola helyi tanterve szerint;

- alsó tagozaton tematizálják a tanítói munkát, a felsőbb évfolyamokon pedig elsősorban az osztályfőnöki órák témaköreit;

- témákat, fejlesztési helyzeteket körvonalaznak a nem tanórai keretek között folyó, egyéb iskolai foglalkozások, programok számára.

A nevelési célok intézményi szintű tudatos követése, valamint a hozzájuk rendelt feladatok végrehajtása és végrehajtatása az intézményi pedagógiai kultúra és a színvonalas pedagógiai munka meghatározó fokmérője, a pedagógiai-szakmai ellenőrzés egyik fontos kritériuma.

Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása - az önfegyelmőtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig - hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségeket, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság

jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló mérlegelő gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret - mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszthető képesség - a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stresszkezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megóvására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A Nat ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és -megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képesséjükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

Pályaorientáció

Az iskolának - a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest - átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket.

Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelőségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

3. 5. 3. Kulcskompetenciák

Anyanyelvi kommunikáció/Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empatikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

Idegen nyelvi kommunikáció/ Kommunikációs kompetenciák: anyanyelvi és idegen nyelvi

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és tervszerűen kell felkészíteni a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

Matematikai kompetencia/ Matematikai gondolkodási kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint az alkalmazására való törekvést.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- a dolgok logikus okának (kauzalitás) és érvényességének megkeresése
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társsal és csoportban való munkálkodás
- kreativitásanalízis - szintézis
- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

Természettudományos és technikai kompetencia/ Nat2020-ban nincs

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozás, mind a felzárkóztatás és a fejlesztés terepében kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatossága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzoló készség
- tervezés és kivitelezés
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, a nemzetiségek és a nyelvi-vallási etnikumok szerepének értékelése
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében
- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

Digitális kompetencia/ Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

Hatékony, önálló tanulás/ A tanulás kompetenciái

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartoan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

Szociális és állampolgári kompetencia/ Személyes és társas kapcsolati kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat
- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etikailag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és emberségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia/ Munkavállalói, vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a

kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetőségek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség/ Kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elemzése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberiség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjáték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek, terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának elismerése.

További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő nevelési területek fejlesztése áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása

- Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékkorrekciók, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

4 4. Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

- feladat: alapvető társadalmi viselkedési normák kialakítása;
módszer: alapvető szabályok megtanulása, alkalmazása: köszönés, bemutatkozás, kulturált étkezés, udvariasság, segítőkészség;
- feladat: csoportszokások, a csoport tagjaiban az összetartozás és egymás iránti felelősségérzet, tisztelet érzésének kialakítása;
módszer: osztályfőnöki óra keretében szituációs játékok, tanulmányi munka során nevelési beszélgetések, didaktikus játékok;
- feladat: hagyományismeret, hagyományápolás igényének kialakítása;
módszer: ünnepek, megemlékezések, népi játékok, népszokások; hagyományörző szakkör;
- feladat: esztétikus környezet, minőségi munkavégzés iránti igény kialakítása;
módszer: iskolánk esztétikus környezetének alakítása, fenntartása; manuális foglalkozások tartása, kézműves tevékenység beépítése az iskola éves programjába;
- feladat: tartalmas, igényes szabadidős tevékenységek iránti igény kialakítása;
módszer: iskolán kívüli programok (mozi, színház, kiállítás stb.); túrák, séták, játékfoglalkozások, sportvetélkedők, sportfoglalkozások;
- feladat: egészséges önbizalom, önértékelés kialakítása;
módszer: versenyek, pályázatok; értékelési rend, jutalmazás, büntetés.

Valamennyi tevékenységi formában fokozott figyelmet kapnak a sajátos nevelés igényű gyermekek. Feladatunknak tekintjük a negatív társadalmi hatások ellensúlyozását. A tanulók személyiségének fejlesztése, képességének kibontakoztatása érdekében az iskola együttműködik a szülőkkel.

5 5. Teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Célunk az egészségfejlesztés, mely akkor hatékony, ha teljes körű.

Ez az alábbiak teljesülését jelenti:

- ha mindegyik fő egészségkockázati tényezőt befolyásolja;

- ha az iskola mindennapi életében folyamatosan és rendszeresen jelen van;
- ha az egészségfejlesztést megvalósító iskola minden tanulója részt vesz benne;
- ha a teljes tantestület részt vesz benne; és
- ha bevonja a szülőket és az iskola közelében működő, erre alkalmas civil szervezeteket, valamint az iskola társadalmi környezetét (pl. fenntartó) is.

A kitűzött célok eléréséhez az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelöljük meg:

- **egészséges táplálkozás** megvalósítása (lehetőleg a helyi termelés helyi fogyasztás összekapcsolásával);
- **mindennapi testnevelés**/testedzés minden gyermeknek (ennek részeként tartásjavító torna, prevenciós gyógytestnevelés és tánc egyes évfolyamokon);
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése **személyközpontú pedagógiai módszerekkel** és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok és hagyományörző szakkör stb.);
- számos egyéb téma között környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi és családi életre nevelést is magában foglaló projektek megvalósítása.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet biztosítunk a gyermek, tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbi területekre terjednek ki:

- a) az egészséges táplálkozás,
- b) mindennapos testnevelés, testmozgás,
- c) a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- d) bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- e) baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- f) személyi higiéné.

A teljes körű egészségfejlesztés során figyelembe vesszük a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthetően a megvalósuló prevenciós programokba. Iskolánk közreműködik a gyermekek, tanulók veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében a gyermekjóléti szolgálattal, valamint a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Amennyiben a tanulót veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, vagy a gyermekközösség, a tanulóközösség védelme érdekében indokolt, felvesszük a kapcsolatot a megfelelő hatósággal további intézkedés végett.

Iskolánkban, illetve az iskolán kívül a tanulók részére szervezett rendezvényeken tilos a szervezetre ártalmas élvezeti cikkek fogyasztása és árusítása. A teljes körű egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat koordinált, nyomon követhető, és mérhető-értékelhető módon az egészség-fejlesztési program tartalmazza.

5.1 5.1. A célok, feladatok megvalósítását szolgáló szervezeti keretek és tevékenységi formák

Az iskolai egészségfejlesztés úgy lehet igazán hatékony, ha a mindennapi élet valamennyi területébe integráljuk.

Fontosnak tartjuk, hogy a család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé.

Szervezeti keretek:

Tanórák órák: Minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségfejlesztéshez, ezekre a helyi tanterv készítése során különös figyelmet kell fordítani (pl. a mozgás fontosságának megtanítása, személyi higiénés ismeretek oktatása, természethez való viszony jelentőségének ismertetése...).

Osztályfőnöki órák: Konkrét témakörök feldolgozására is alkalmasak (pl. alkohol, cigaretta és drogprevenció)

Tanórákon kívüli tevékenységek

- napközis foglalkozások: kiegészíthetik a tanórai programokat, illetve a konkrét esetfeldolgozást. Jó helyszíne a játékos gyakorlatoknak.
- délutáni szabadidős programok: sportrendezvények, a témával kapcsolatos filmvetítések, vetélkedők
- egészség-hét: egészséges ételek készítése, fogyasztása
- kirándulások, erdei iskolák: túrák, természeti környezet megismerése

5.2 5.2. Az iskolai egészségfelméréshez, egészségfejlesztéshez kapcsolódó mérési területek

Fizikai teljesítőképesség mérése:

- Cooper-teszt (aerob képesség mérése)
- helyből távolugrás (alsó végtag dinamikus erejének mérése)
- függés hajlított karral
- felülések, csípőhajlító- és a hasizom erő-állóképességének mérése (hanyattfekvésből felülés térdérintéssel)
- 10 x 5 m ingafutás
- ülésben előrenyúlás
- testmagasság (cm)
- hátizmok erő-állóképességének mérése (hason fekvésből törzsemelés)
- vállövi- és karizmok erejének mérése (mellső fekvőtámaszban karhajlítás)

Fizikai állapot mérése:

- testsúly (kg)
- testtömeg-index megállapítása

A mérések eredményeit a testnevelőkön kívül megismerik az osztályfőnökök, valamint az iskolai védőnő és az iskolaorvos is.

Az egyéb felmérések az iskola tanulói részére szükségesek a diákolimpiai versenyeztetésre való felkészítés és kiválasztás miatt.

6 6. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

6.1 6.1. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

A tanulóink közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása - a Diáktanácossal együttműködve - nevelő-oktató munkánk alapvető feladata.

Az iskolai élet gyakorlatában ez azt a követelményt támasztja, hogy a tanulók sokféle közösség tagjai lehessenek, ezáltal gazdagodjanak emberi kapcsolataik, képesek legyenek együttműködni

egymással. Iskolánkban a közösségi részvétel lehetőségeinek kínálata egyre bővül és a továbbiakban is bővíteni kívánjuk.

- a. A tanulók életkori fejlettségének figyelembevétele a tanulóközösségek fejlesztése (osztályközösségek színterén).

Feladat:

- Nevelőmunkánk során alkalmazkodnunk kell az életkorral változó közösségi magatartáshoz, azaz: a kisgyermek heteronóm személyiségének átalakulásától az autonóm személyiséggé válásig.
- Az előbbi feladatból eredően ösztönzést, útmutatást adni az egyéni érdeklődés, képesség, tehetség kibontakoztatására, az önfejlesztés belső erőforrásainak (pl. akarat, ambíció, igényesség) kiépítésére.
- Megértetni, elfogadtatni az egyre inkább nélkülözhetetlen humán értékeket, mint: egymás megbecsülése, tisztelete, az empátia és tolerancia érzése egymás iránt, illetve a konfliktusok vállalása, ezek feldolgozása.

- b. A különféle iskolai tanulói közösségek megszervezése, irányítása.

Feladat:

- az iskolai élet egyes területeihez, (tanórai: az osztály- és csoportközösségek, illetve tanórán kívüli tevékenységekhez: szakkör, sportkör és érdeklődési körök) kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése.

- c. Az önkormányzás képességek kialakítása

Feladat:

- a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy a nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni és ennek elérése érdekében összehangoltan tevékenykedjenek, az elvégzett munkát értékelni tudják.

A fentiek érdekében fejleszteniük szükséges:

- diákjaink vitakészségének, kapcsolat és kommunikációs képességeinek kibontakoztatását
- bátorítani a kezdeményezési szándékot és képességeket
- az iskolai programok szinterein kínálkozó kreativitás képességét és önállóságot
- a döntési tudás, illetve bonyolult helyzetekben a döntés felelősségének felvállalását
- az információs környezetben való eligazodás

- d. A tanulói közösségek tevékenységének megszervezése

Feladat:

- Az irányító pedagógus legfontosabb feladata a közösség tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése. Ehhez egyik alapvető területe az osztályfőnöki munka, illetve színtere az osztályfőnöki óra.
- Ennek érdekében irányítani kell az egyéni és közösségi érdek lehetőségeihez képest történő összehangolását.

- e. Harmonikus kapcsolat kialakítás a társadalmi és természeti környezettel

Feladat:

- népünk kulturális hagyományainak ismerete, ápolása (tanulmányi kirándulások, nyári táborok, színházlátogatások, különböző szabadidős tevékenységek).

- a környezeti értékek megőrzése.

Az iskola nevelési célkitűzéseinek, feladatainak ismeretében az osztályfőnök irányítja, foglalja egységes rendszerbe, koordinálja mindazokat a nevelő hatásokat, amelyek az iskolában érvényesülnek. Iskolánkban éppen ezért prioritást élvez a nagyfelmenő rendszer.

Olyan iskolai közösséget szeretnénk, ahol a belső légkör, a tartalmas együttes munka következtében jól érzi magát tanuló, szülő, pedagógus, alkalmazott egyaránt.

6.2 6.2. Az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

Intézményünk a feladatok eredményes ellátása érdekében rendszeres munkakapcsolatot tart fenn számos szervezettel és a közös fenntartásban működő intézményekkel.

Az intézmény kapcsolatban áll a következő szervezetekkel:

- Iskolánk fenntartójával, a tankerülettel
- A település önkormányzatával, a település közművelődési intézményével továbbra is kapcsolatban vagyunk (községi ünnepek, társadalmi megmozdulások). Törekvéseinket, céljainkat anyagilag igyekeznek támogatni.
- A szülőkkel való együttműködésre nyitottak pedagógusaink. A kapcsolattartás területén a legfontosabbnak tartjuk, megismertetni a szülőket az általunk elsődleges fontosságúnak tekintett értékekkel, elvárásokkal. Tudatosítanunk kell azt a tényt, hogy a szülő más és több oldalról ismeri a gyermekét, mint a pedagógusok (a konfliktushelyzet okainak vizsgálatánál ezért körültekintően kell eljárunk). Fogadóórákon, szülői értekezleteken, esetmegbeszéléseken kívül a szabadidős programokat is felhasználjuk a pedagógusok és szülők párbeszédéhez.
- Az egyházakkal jó a kapcsolatunk. Az iskola helyet és segítséget ad az egyházi programok megtartásához. Az egyházi vezetők aktívan rész vállalnak az iskolanapok programjainak kialakításában és megtartásában.
- A fenntartó által finanszírozott többi közoktatási intézménnyel. Szervezett szakmai napok, továbbképzések, versenyek szervezése és ezeken való részvétel.
- Testvériskolával, testvértelépülésekkel
- A településen működő egyéb oktatási, nevelési intézményekkel (óvoda, művészeti iskola)
- A középfokú oktatási intézményekkel. Pályaorientációs napok szervezése, továbbtanulással kapcsolatos feladatok segítése.
- Nevelési tanácsadóval, szakértői bizottsággal, gyámhivatallal, családsegítő szolgálattal. A tanulók veszélyeztetettségének megelőzése, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok eredményesebb ellátása érdekében az iskola igazgatóhelyettesei, osztályfőnökei rendszeres kapcsolatot tartanak fenn a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal. A munkakapcsolat felügyeletéért az igazgató a felelős.
- Egészségügyi intézményekkel, gyermekorvossal, fogorvossal és védőnői szolgálattal. A tanuló egészségi állapotának megóvásáért az iskola igazgatósága rendszeres kapcsolatot tart fenn a gyermekorvossal, fogorvossal és a védőnőkkel, és segítségükkel megszervezi a tanulók rendszeres egészségügyi vizsgálatát.
- Az iskolát patronáló intézményekkel és más jogi személyekkel, helyi társadalmi egyesületekkel: „Alsónémedi Széchenyi István Általános Iskoláért” közalapítvány kuratóriumával, „Alsónémedi Községért” közalapítvány kuratóriumával, Széchenyi Társasággal
- Sport és hagyományőrző egyesületekkel: ASE, AVE, Nywyg, MME, Boróka.
- Egyéb szervezetekkel (rendőrség, bíróság stb.)

A munkakapcsolat megszervezéséért, felügyeletéért az igazgató és az igazgatóhelyettesek a felelősek. Az egyes intézményekkel, szervezetekkel a folyamatos kapcsolatot tartó nevelőket az iskola éves munkaterve rögzíti.

7 7. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

7.1 7.1. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. Ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy:

- a) nevelő és oktató munkája során gondoskodik a gyermek személyiségének fejlődéséről, tehetségének kibontakoztatásáról, ennek érdekében tegyen meg minden tőle elvárhatót, figyelembe véve a gyermek egyéni képességeit, adottságait, fejlődésének ütemét, szociokulturális helyzetét,
- b) a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel egyénileg foglalkozzon, szükség szerint együttműködjön gyógypedagógussal vagy a nevelést, oktatást segítő más szakemberekkel, a bármilyen oknál fogva hátrányos helyzetű gyermek, tanuló felzárkózását elősegítse,
- c) segítse a tehetségek felismerését, kiteljesedését, nyilvántartsa a tehetséges tanulókat
- d) előmozdítsa a gyermek, tanuló erkölcsi fejlődését, a közösségi együttműködés magatartási szabályainak elsajátítását, és törekedjen azok betartására,
- e) egymás szeretetére és tiszteletére, a családi élet értékeinek megismerésére és megbecsülésére, együttműködésre, környezettudatosságra, egészséges életmódra, hazaszeretetre nevelje a gyermekeket, tanulókat,
- f) a szülőt (törvényes képviselőt) rendszeresen tájékoztassa a tanuló iskolai teljesítményéről, magatartásáról, az ezzel kapcsolatban észlelt problémákról, az iskola döntéseiről, a gyermek tanulmányait érintő lehetőségekről,
- g) a gyermek testi-lelki egészségének fejlesztése és megóvása érdekében tegyen meg minden lehetséges erőfeszítést: felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával, a szülő - és szükség esetén más szakemberek - bevonásával, a törvényben meghatározott esetekben jelzési kötelezettségének eleget téve,
- h) a gyermekek, a tanulók és a szülők, valamint a munkatársak emberi méltóságát és jogait maradéktalanul tiszteletben tartsa, javaslataikra, kérdéseikre érdemi választ adjon,
- i) az ismereteket tárgyilagosan, sokoldalúan és változatos módszerekkel közvetítse, oktatómunkáját éves és tanórai szinten, tanulócsoporthoz igazítva, szakszerűen megtervezve végezze, irányítsa a tanulók tevékenységét,
- j) a kerettantervben és a pedagógiai programban meghatározottak szerint érdemjegyekkel vagy szövegesen, sokoldalúan, a követelményekhez igazodóan értékelje a tanulók munkáját,) részt vegyen a számára előírt pedagógus-továbbképzéseken, folyamatosan képezze magát,
- k) tanítványai pályáorientációját, aktív szakmai életútra történő felkészítését folyamatosan irányítsa,
- l) a pedagógiai programban és az SZMSZ-ben előírt valamennyi pedagógiai és adminisztratív feladatait maradéktalanul teljesítse, betartsa és betartassa a Házi rendet,
- m) pontosan és aktívan részt vegyen a nevelőtestület értekezletein, a fogadóórákon, az iskolai ünnepeken és az éves munkaterv szerinti rendezvényeken,

- n) határidőre megszerezze a kötelező minősítéseket,
- o) megőrizze a hivatali titkot,
- p) hivatásához méltó magatartást tanúsítson,
- q) a gyermek, tanuló érdekében együttműködjön munkatársaival és más intézményekkel.

7.2 7.2. Az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A Nkt. 62. §-ban megfogalmazottakon - ami minden pedagógusra érvényes - túl: Az osztályfőnököt az igazgató bízza meg egy tanítási évre. Munkáját a NAT, a kerettanterv, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoportnak. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése; közösségi tevékenységük irányítása, önállóságuk, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.

Osztályfőnöki megbízás elsősorban annak adható, aki az intézmény főfoglalkozású tanára.

Az osztályfőnök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató jelöli ki az osztályfőnöki munkaközösség javaslata alapján. Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma a foglalkozási terv. Osztálya közösségének felelős vezetője. A pedagógusokra vonatkozó általános munkaköri feladatokon túlmenően az alábbiak a szakmai feladatai és a hatásköre: osztályfőnöki munkaköri leírás

- Alaposan ismernie kell tanítványai személyiségét, az iskola pedagógiai elvei szerint nevelési osztályának tanulóit a személyiségfejlődés tényezőit figyelembe véve. Segíti az osztályközösség kialakulását
- Együttműködik, összehangolja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját, látogatja óráikat. Észrevételeit és az esetleges problémáit az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Aktív pedagógiai kapcsolatot tart fenn az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványait oktató, nevelő tanárokkal (tanulószoba, napközi), a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel. (pl. gyermekjóléti szolgálat dolgozói, logopédus, pszichológus, stb.)
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét. Különös gondot fordít a hátrányos helyzetű tanulók segítésére. Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a tanártársai elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart, szükség esetén családot látogat, tájékoztató füzet útján rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli feladatokat (osztálynapló naprakész vezetése, félévi és év végi statisztikák, továbbtanulással, gyámüggyel kapcsolatos tennivalók, stb.).
- Mint osztályfőnök saját hatáskörben indokolt esetben 3 nap távollétet engedélyezhet és igazolhat osztálya tanulójának.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslattal tesz a tanulók jutalmazására, segélyezésére, kitüntetésére (a tanulók véleményét figyelembe véve).

8 8. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendje

8.1 8.1. Sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos tevékenységek

Fogalmi elhatárolás:

Sajátos nevelési igényű tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Cél:

A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját, iskolai pályafutását elősegíti a többi tanulókkal együtt történő integrált oktatása.

A sajátos nevelési igényű tanulók szakellátását a jelen fejezetben foglalt pedagógiai tevékenységrendszer keretében, az irányadó szakmai útmutatások alapján, jogszabályban meghatározott irányelvek figyelembe vételével végezzük.

Feladatok:

- Segítjük a tanulók beilleszkedését, a többi tanulóval való együtt haladást.
- Pedagógusainkat felkészítjük a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására.
- Az együttnevelés megvalósításában, a különböző pedagógiai színtereken a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet érvényesülése és a sérülésnek megfelelő specifikus módszertani eljárások alkalmazása.
- Tanítási-tanulási folyamataink nyitottak, melyek lehetővé teszik az egyes tanulóknak vagy csoportok igényeinek megfelelő eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- Az integráció során a tananyag feldolgozásánál figyelembe vesszük a tantárgyi tartalmak - egyes sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző módosulásait.

8.2 8.2. A tanulási, beilleszkedési, magatartási nehézségek enyhítését szolgáló tevékenységek

A fejlesztésbe bekerülők köre

- Azon tanulók, akik az intelligencia szintjük alapján elvárhatóan lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt mutatnak.
- A tanulási képességeket vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottságok (továbbiakban: szakértői bizottságok) tanulási képességvizsgálata alapján részképesség zavarokkal, tanulási nehézséggel, illetve másodlagosan kialakuló magatartási zavarokkal küzdők.

A képességfejlesztés a szülő beleegyezésével és aktív támogatásával végezhető. A fejlesztés tartalmilag kiterjed mindazon részterületekre, amelyeket a szakértői bizottság megjelöl.

A szociális viselkedés arra irányul, hogy az egyén a környezet elvárásainak megfeleljen. Ha egy gyermek nem tud ezeknek az elvárásoknak megfelelni, akkor a szociális viselkedés elsajátításának folyamatában van probléma, kezelése pedagógiai feladat.

Az általánostól eltérő foglalkozást igénylő csoportok:

- a. Diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás tanulók – a részképesség zavarok gyakran oda vezetnek, hogy a gyermek, mivel nem tud lépést tartani osztálytársaival, beilleszkedési nehézségekkel küzd.
- b. Magatartási és/vagy beilleszkedési zavarral küzdők – a tanulók magatartása a társadalomban, a családban lévő feszültségek hatását erősen magán viseli.

Teendők:

- okok feltárása: a család megismerése, a tanuló helye a családban, környezettanulmány, szoros kapcsolat kialakítása a helyi óvodával, a Nevelési Tanácsadóval, és a helyi Gyermekjóléti Szolgálattal;
- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése – speciális, differenciált, felzárkóztató foglalkozás;
- a napközi otthon; tanulószoba
- a fejlesztő foglalkozások, logopédiai tevékenység;
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai – osztályfőnöki órákon kívül is lehetőséget kell biztosítani a személyes kapcsolatok kialakítására;
- a családlátogatások;
- a szülők és a családok nevelési gondjainak segítése – megfelelő fórumok igénybe vétele, pszichológus, családgondozó szaktanácsadása
- különféle lehetőségek megmutatása, ajánlása a szabadidő hasznos eltöltésére
- Tájékoztató előadások a káros szenvedélyekről, egészségügyi és rendőrségi szakemberek bevonásával.
- A nevelőtestületi értekezletek, belső továbbképzések témájává tenni például az iskolai agresszivitást, annak okait, a helyes konfliktuskezelést.

8.2.1 A fejlesztés fő területei

Nagymozgások

- kúszás, mászás, járás, futás, ugrások, dobás, szökellések, önazonosság, testfogalom, testséma, testi egészség.

Szenzomotoros integráció (érező-érzékítő idegi szabályozás összhangja)

- egyensúly, ritmus, téri- és idői tájékozódás, reakcióidő növelése, taktilis érzékelés, téri orientáció

Perceptuomotoros készség (érzékítő-észlelő mozgások)

- a halláshoz és a látáshoz kapcsolódó érzékítő-észlelő mozgásfejlesztések, hallási diszkrimináció, hang-szó-szöveg összefüggése, szerialitás, vizuális diszkrimináció, szemmozgás koordináció, alak-háttér megkülönböztetése, vizuális emlékezet, finom mozgások vizuomotoros koordinációja, térbeli formaészlelés, azonosságok-különbözőségek meglátása, vizuomotoros integráció.

Személyiségfejlesztés

A foglalkozások légköre, az életkori sajátosságok figyelembevétele, a játékosság mind hozzájárulnak a jótékony cserehatáshoz mely végső soron a pszichomotoros és a motoros-pszichés kiegyensúlyozott fejlődést eredményezi.

A személyiség fejlesztésekor fontos figyelembe venni a fejlesztőpedagógus személyiségét is.

8.2.2 Beilleszkedési és magatartási zavarok

A beilleszkedési és magatartási zavar komplex jelenség, a személyiség problémája, amelyben értelmi, érzelmi és akarati tényezők ötvöződnék.

A zavar létrejötté egy folyamat eredménye, melynek kezdete többnyire az első óvodás-iskolás években és a családi háttérben keresendő.

Általános feladatunk súlyos magatartási és beilleszkedési zavarral küzdő tanulóknál a Pedagógiai Szakszolgálattal való kapcsolat felvétele, és szakvélemény kérése. A szakértői bizottságok pszichológusainak javaslatai alapján, pedagógiai módszerekkel a tanuló támogatása, osztályközösségbe történő visszaillesztése, és kapcsolatainak javítása osztály- és iskolatársaival a pszichológus és a fejlesztő pedagógusok közreműködésével.

A beilleszkedési zavarok okának ismeretében a problémákat három csoportba soroljuk:

- Pszichés zavarok állnak a probléma háttérében (önértékelési zavar, gyenge fékrendszer, konfliktuskezelési deficit, sérülékeny kudarctűrő képesség, tolerancia hiány, szabálytartás hiánya), illetve különböző kompenzációs mechanizmusok, mint elfojtás, agresszivitás, stb.
- Tanulási nehézségek váltják ki a problémát (percepció-dyslexia, dysgrafia, figyelem-hiperaktivitás, kommunikáció-autisztikus jelek, a szenzomotoros mozgás fejletlensége, csak szekunder jellegű memória).
- Rossz vagy hiányos szocializáció okozza a problémát (túlzott engedékenység, szeretet- és figyelemhiány, túlzott elvárások stb.)

8.3 8.3. A tehetséges, kiemelten tehetséges tanuló képességeinek kibontakoztatását segítő tevékenységek

A tehetség felismerése általában nem egyszerű feladat. Ezért nagyon fontosnak tartjuk, hogy pedagógusaink minél hamarabb ismerjék fel a tehetségeket.

A tehetséggondozás lehetőségei:

8.3.1 Tanórákon

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- csoportbontás
- emelt óraszámú oktatás
- választható tanórai foglalkozások
- tehetséggondozó foglalkozások
- differenciált csoportbontás idegen nyelv tantárgyból
- emelt óraszámú oktatás idegen nyelvből, matematikából
- a továbbtanulás segítése

8.3.2 Tanórán kívüli foglalkozásokon

- tehetséggondozó szakkörök szervezése
- tanulmányi versenyek, ezekre előkészítő foglalkozások
- levelező versenyeken való részvétel
- felvételi előkészítők, továbbtanulás
- kulturális rendezvények látogatása
- sportversenyek, iskolai sportkör
- művészeti iskola kihelyezett tagozata
- kapcsolat a sportegyesületekkel
- kapcsolat a művelődési házzal
- egyéb szabadidős tevékenységek (színház- és múzeumlátogatás, kirándulások, erdei iskola)

A tehetség kibontakoztatását serkenti:

- a megfelelő, bizalomteljes légkör megteremtése,
- a motiváció, a pedagógus ösztönző attitűdje,
- a játékosság.

A tehetség kibontakoztatását gátolja:

- a kreativitás lebecsülése,
- a túlzott fegyelem,
- a teljesítménykényszer.

A tehetséggondozás az iskolai oktatás egyik lényegi kérdése. Legfontosabb feladatunk idejében felfedezni a tanulók speciális képességeit, s készségeiket az adott iskolatípus adta maximális szintig fejleszteni.

Forrásaink:

- óvodai vélemények
- egyéb jelzések (zene, sport stb.)
- pedagógusok megfigyelései
- szülők, környezet véleménye

Alsó tagozaton az általános képességek fejlesztésével igyekszünk megteremteni az alapot a felső tagozaton folyó tehetségfejlesztő munkához. (kézműves szakkörök, matematika, néptánc)

Az idegen nyelvet, matematikát, magyar nyelvet csoportbontásban oktatjuk.

Tanulóinknak rendszeres házi versenyeken biztosítjuk a megmérettetés lehetőségét. (vers és prózamondó, sportversenyek, tantárgyi versenyek). Támogatjuk a levelező versenyeken való részvételt. A községi és az iskolai könyvtár segítséget nyújt a felkészüléshez. Az eddigieknél nagyobb szerepet kell biztosítani az önálló olvasásnak, a tankönyveken kívül más könyvek, lexikonok, szótárak használatának. El kell érni, hogy a nyomtatott kiadványok mellett a tanulók lehetőséget kapjanak a multimédiás anyagok megtekintésére, a bennük rejlő ismeretek önálló feldolgozására, megszerzésére.

A tehetséggondozás szervezeti formái

- tanítási órán differenciált feladatok biztosítása
- emelt óraszámú tantárgyak tanítása
- szakkörök
- pályázatok
- képzőművészeti kiállítások
- versenyekre felkészítés
- vetélkedők
- középiskolai előkészítők
- táborok, nyelvi táborok, erdei iskolák

8.4 8.4. Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő tevékenység

Az iskola minden pedagógusa fontos feladatának tekinti, hogy időben felismerje és kiszűrje a tanulási kudarcnak kitett tanulókat. Minden évfolyamon az osztályfőnökök és szaktanárok jelzései alapján, problémafeltáró csoportos megbeszéléseken kísérjük figyelemmel tanulóink tanulmányi előmenetelében előforduló problémákat.

A felzárkóztató eljárások, módszerek kiválasztása többek között függ a tanuló problémájának feltételezhető okától, életkori sajátosságaitól, a lehetőségektől.

Tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következőképpen történik:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- napközi, tanulószoba
- fejlesztő foglalkozások fejlesztő pedagógus segítségével
- korrepetálások
- logopédiai, pszichológiai foglalkozások
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek használata

- továbbtanulás irányítása, segítése.
- mentesítés bizonyos értékelési módszerek alól
- kis létszámú osztályok indítása lehetőség szerint
- csoportbontás
- tanulási zavarokkal küzdő tanulók szakemberekhez történő irányítása

A tevékenység eredményességét az alábbi módszerekkel értékeljük:

- a tanuló előmenetelének ellenőrzése a napló alapján
- szaktanárok, osztályfőnökök, fejlesztő pedagógusok beszámolóí
- munkaértekezleteken, félévi, év végi értekezleten

Felzárkóztatásra szoruló gyermek

- szórt figyelmű
- nehezen tud koncentrálni
- gyorsan felejt, és nehezen idézi fel a tanultakat, látottakat
- túlmozgásos vagy túlzottan lassú
- kezügyessége fejletlen
- lassan vált át egyik feladatról a másikra
- olvasási, helyesírási, matematikai problémái vannak
- a szakértői bizottság javaslata alapján egyéni fejlesztést igényel

8.5 8.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben.

Feladatunk tanévenként elvégzett helyzetfelmérés, elemzés alapján megtervezett tevékenységünkkel segíteni minden hátrányos helyzetű - de különösen a szociális hátrányban lévő - tanulót képességei kibontakoztatásában.

A tanulók szociális hátrányainak felderítése, nyomon követése az osztályfőnök felelőssége.

A szociális hátrányok enyhítésének iskolai lehetőségei

- hátrányok enyhítésére minden nevelő javaslatot tehet
- segítő tevékenységet az osztályfőnök koordinálja
- anyagi támogatásra a tanuló szülője kérelmet nyújthat be

Szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése
- felzárkóztató órák
- napközi otthon, diákétkeztetés (tízórai, ebéd, uzsonna), három vagy több gyermek esetén térítési díjkedvezmény
- fejlesztő foglalkozások
- nevelők és a tanulók segítő, személyes kapcsolatai
- szülők, a családok nevelési, életvezetési gondjainak segítése
- családlátogatások
- továbbtanulás irányítása, segítése
- iskolai gyermekvédelmi tevékenységet ellátó pedagógus segítsége
- egészségügyi szűrővizsgálatok (fogászati stb.)
- iskolaorvosi, védőnői ellátás

- kapcsolat a polgármesteri hivattal és a gyermekjóléti szolgálattal annak érdekében, hogy a szociális hátrányt elszenvedő tanulók minél hamarabb segítségben részesüljenek
- osztálykirándulásokhoz, nyári táborozásokhoz a rászoruló gyermekek számára támogatás igénylése

9 9. A tanulók részvételi jogai gyakorlásának rendje az intézményi döntési folyamatban

Az iskola tanulói a nevelés-oktatással összefüggő közös tevékenységük megszervezésére, a demokráciára, közéleti felelősségre nevelés érdekében - a házirendben meghatározottak szerint – diákköröket hozhatnak létre, amelyek létrejöttét és működését a nevelőtestület segíti.

A diákkörök döntési jogkört gyakorolnak - a nevelőtestület véleménye meghallgatásával - saját közösségi életük tervezésében, szervezésében, valamint tisztségviselőik megválasztásában, és jogosultak képviseltetni magukat a diákönkormányzatban. A tanulók, diákkörök a tanulók érdekeinek képviseletére diákönkormányzatot hozhatnak létre. A diákönkormányzat munkáját e feladatra kijelölt, felsőfokú végzettségű és pedagógus szakképzettségű személy segíti, akit a diákönkormányzat javaslatára az intézményvezető bíz meg ötéves időtartamra.

A diákönkormányzat véleményét ki kell kérni:

- a) az iskolai SZMSZ jogszabályban meghatározott rendelkezéseinek elfogadása előtt,
- b) a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározása előtt,
- c) az ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználásakor,
- d) a házirend elfogadása előtt.

10 10. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partneri kapcsolattartásának formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diáktanács felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják az alábbiak szerint:

- az iskola igazgatója legalább évente egyszer a diáktanács vezetőségének ülésén,
- a diáktanács vezetője havonta egyszer a diáktanács vezetőségének ülésén,
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályfőnöki órákon.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben, ellenőrzőn és az e-naplón keresztül, írásban) tájékoztatják. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola igazgatója és az osztályfőnökök tájékoztatják:

- az iskola igazgatója legalább félévente egyszer a szülői munkaközösség választmányi ülésén.
- az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein.

A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok szolgálnak:

- a) Családlátogatás.

Feladata: a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.

- b) Szülői értekezlet.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól, a helyi tanterv követelményeiről
- az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról
- a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
- az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak összegyűjtése és továbbítása az iskola vezetésére

c) Fogadóóra

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. (Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás, továbbtanulás stb.)

d) Szülői munkaközösségi értekezlet

Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozója, az egész iskolát érintő kérdések, problémák megbeszélése

e) Írásbeli tájékoztató.

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztály szintű programokról

f) Pályaválasztási szülői értekezlet

Feladata a tanácsadás, és tájékoztatás a felvételi eljárás rendjéről. (Esetleg egy-egy iskolatípus igazgatójának vagy, pályaválasztási felelősének meghívása.)

g) Iskolai és osztályszintű rendezvények

Feladata a már meglévő hagyományok közös ápolása és bővítése a szülők bevonásával, segítségével

h) Iskolahívogató

Feladata a leendő első osztályosok és szüleik tájékoztatása.

11 11. A tanulmányok alatti vizsgák szabályai

11.1 11.1. A vizsgaszabályzat célja

20/2012. (VIII.31.)EMMI rendelet 64.§-73.§ -ban foglaltak alapján a tanuló tanulmányok alatt tett vizsgái lebonyolítási rendjének szabályozása.

E szerint a nevelőtestület a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit (írásbeli, szóbeli, gyakorlati) és az értékelés rendjét a pedagógiai program alapján határozza meg, és a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.

11.2 11.2. A tanulmányok alatti vizsgák célja

Azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény pedagógiai programja

szerint nem lehetett meghatározni, illetve a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni. Tanulmányok alatti vizsgát független vizsgabizottság előtt, vagy abban a nevelési-oktatási intézményben lehet tenni, amellyel a tanuló jogviszonyban áll.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

11.3 11.3. Általános szabályok

A vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.
- Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Minden vizsga írásbeli, szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola pedagógiai programja alapján.

A vizsgaidőszakot az iskola munkatervben, a tanév helyi rendjében rögzíti, és arról a szokásos módon tájékoztatja a tanulókat, illetve a szülőket.

A tanulmányok alatti vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességeket, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló szakvélemény, vagy szakértői vélemény alapján kapott.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az intézmény nem a pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

11.4 11.4. Osztályozó vizsga

Az intézmény az osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben szervezi meg.

A félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie,

- ha felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
- ha egyéni tanrend szerint halad,
- ha engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
- ha a hiányzás mértéke eléri a 250 órát, illetve egy tantárgyból a tanítási órák több mint 30 %-át és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
- ha a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételni kell.

Ha egy tanuló június 15-ig nem tesz osztályozó vizsgát, nem osztályozható és augusztusban már csak javítóvizsgával szerezhet osztályzatot. Ha a javítóvizsgája ekkor elégtelen, azt már nem ismételteti meg, tanévet kell ismételnie.

11.5 11.5. Különbözeti vizsga

A különbözeti vizsga iskolaváltáshoz kapcsolódik. Célja annak megállapítása, hogy a tanuló rendelkezik-e a tanulmányok folytatásához szükséges ismeretekkel. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell határozatot hozni a tanuló ügyében. Különbözeti vizsgát kell tenni a nem tanult tantárgyakból is. A különbözeti vizsga időpontját az igazgató határozza meg.

11.6 11.6. Javító vizsga

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- tanév végén - legfeljebb három tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott,
- az osztályozó vizsgáról, a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik.

Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között szervezhető.

A javítóvizsga témaköreit a vizsgázó, illetve szülője legkésőbb június 30-ig írásban megkapja.

11.7 11.7. Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes vizsga anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

11.8 11.8. Független vizsgabizottság előtti vizsga

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát a kormányhivatal szervezi.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a félév vagy a tanítási év utolsó napja előtti 30. napig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő öt napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló - kiskorú tanuló esetén a szülője - a bizonyítvány átvételét követő 15 napon belül kérheti, ha bármely tantárgyból a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

A kormányhivatal által szervezett független vizsgabizottságnak nem lehet tagja az a pedagógus, akinek a vizsgázó hozzátartozója, valamint aki abban az iskolában tanít, amellyel a vizsgázó tanulói jogviszonyban áll.

11.9 11.9. Tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb alapelvei

A vizsgabizottság legalább három főből áll:

- elnök
- kérdező tanár
- ellenőrző tanár.

Feladataikat a vizsgaelnök irányításával végzik. Részt vesznek a vizsga lebonyolításában, az osztályzatok kialakításában, ellátják a vizsgához kapcsolódó ügyviteli és adminisztrációs feladatokat.

Döntéseit többségi határozattal hozza meg.

Az elnök

- felel a vizsga szakszerű és jogszerű megtartásáért,

- vezeti a jegyzőkönyvet,
- ha kell szavazást rendel el,
- ismerteti a vizsga eredményét a vizsgabizottság tagjai jelenlétében.

Kérdező tanár az lehet, aki a vizsga tárgyának megfelelő végzettséggel rendelkezik. Lehetőség szerint az kérdezze, aki a vizsgára küldte.

Ellenőrző tanár lehetőség szerint szakos tanár legyen.

Vizsga felügyeletével összefüggő feladatok:

- ülésrend kialakítása
- vizsgafeladatok és a rendelkezésre álló idő ismertetése,
- felhasználható segédeszközök biztosítása,
- vizsgalapon ellenőrizni kell a vizsgázó nevét, a vizsganap keltét és a tantárgy megjelölését,
- gondoskodás a vizsgarend megtartásáról,
- szabálytalanság esetén a vizsgaszabályzat szerinti eljárás betartása.

Az igazgató felel a vizsga jogszerű előkészítéséért és zavartalan lebonyolításáért. Ennek során

- dönt a vizsgarend kialakításáról,
- vizsgafeladatokat és javítókulcsokat elkészítteti a vizsgára küldő pedagógussal
- kijelöli a vizsga helyszínét és időpontját
- összeállítja a vizsgarendet a tanulmányok alatti vizsgákra előírt szabályok alapján.

11.10 11.10. Vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatárgy követelménye azonos az adott évfolyam adott tantárgyának az iskola helyi tantervében meghatározott követelményrendszerével. A tanulmányok alatti vizsgák értékelési rendje megegyezik a helyi tantervben rögzítettekkel.

tantárgy neve	vizsga részei	
	szóbeli	írásbeli
Magyar nyelv és irodalom	szóbeli	írásbeli
Történelem	szóbeli	
Matematika	szóbeli	írásbeli
Elő idegen nyelv	szóbeli	írásbeli
Fizika	szóbeli	
Természetismeret/környezetismeret	szóbeli	
Kémia	szóbeli	
Biológia	szóbeli	
Földrajz	szóbeli	
Rajz	gyakorlati	
Technika	szóbeli	
Testnevelés	gyakorlati	
Ének-zene	szóbeli	írásbeli
Informatika	gyakorlati	
Etika, erkölcsstan	szóbeli	
Hon-és népismeret	szóbeli	
Tánc és dráma	gyakorlati	

12 12. A tanulói felvételi kérelmek teljesítésének sorrendjére vonatkozó, valamint a felvétel és átvétel helyi szabályai

A tankötelezettség megkezdésének feltétele a gyermek iskolába lépéséhez szükséges fejlettség megléte, annak igazolása. Az intézmény beiskolázási körzetében benyújtott kérelmek alapján, az iskola befogadóképességének határáig fogadjuk a tanulókat. Az elbírálás során - amennyiben ez indokolt - előnyt élveznek a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók.

Ha a tanulót rendkívüli felvételi eljárás keretében vették fel az iskolába, a beiratkozás időpontját az iskola igazgatója állapítja meg.

A felvétel és átvétel során a jogszabályban megfogalmazottak az irányadók.

Az intézménybe lépés feltételei

A tanulói jogviszony felvétellel vagy átvétellel jön létre, amelyről az iskola igazgatója dönt.

Tanköteles az a gyermek, aki a 6. életévét augusztus 31-ig betölti. A tankötelezettség elérése után az óvodában maradásról a szülő kérelmére az Oktatási Hivatal dönt.

Az adott évben tanköteles korba lépő gyermeket a szülő március 1. és április 30. között közleményben vagy hirdetményben közzétett időpontban köteles beírni a lakóhelye szerint illetékes vagy a választott iskola első évfolyamára.

Ha az általános iskola nem tudja teljesíteni az összes felvételi kérelmet, sorsolás útján dönt.

Ha az iskola – a megadott sorrend szerint – az összes felvételi kérelmet helyhiány miatt nem tudja teljesíteni, az érintett csoportba tartozók között sorsolás útján dönt. A sorsolást az érintett szülők meghívásával az iskola vezetője végzi az alsós igazgatóhelyettes segítségével. A sorsolás menetéről és eredményéről jegyzőkönyvet kell készíteni. A jegyzőkönyvet az iskolatitkár vezeti.

Az Nkt. 50. §-a (6) bekezdése alapján az általános iskola köteles felvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. Az iskola amennyiben a kötelezően felvett gyerekek után férőhellyel rendelkezik még, akkor köteles először a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló kérelmét teljesíteni. A halmozottan hátrányos helyzetű tanulók felvételi kérelmének teljesítése után sorsolás nélkül is felvehető a sajátos nevelési igényű tanuló, továbbá az a tanuló, akinek ezt különleges helyzete indokolja.

Különleges helyzetnek minősül, ha a tanuló:

- a) szülője, testvére tartósan beteg, vagy fogyatékkal él
- b) testvére az adott intézmény tanulója
- c) munkáltatói igazolás alapján szülőjének munkahelye az iskola körzetében található
- d) az iskola a lakóhelyétől, ennek hiányában tartózkodási helyétől 1km-en belül található.

A beiratkozáshoz szükséges dokumentumok:

- a személyazonosításra alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító,
- lakcímet igazoló hatósági igazolvány,
- az iskolába lépéshez szükséges fejlettség elérését tanúsító igazolás.

Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A tanuló átvételére a tanítási év során bármikor lehetőség van. Az iskola köteles átvenni azt a tanköteles tanulót, akinek lakóhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található.

A 2 - 8. évfolyam esetén az átvételi kérelemhez az alább felsorolt iratokat kell mellékelni:

- a személyazonosításra alkalmas, a gyermek nevére kiállított személyi azonosító,
- lakcímet igazoló hatósági igazolvány,

- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt,
- az előző iskola által kiadott távozási bizonyítványt.

Az 5 - 8. évfolyamba jelentkező tanulónak szintfelmérő, különbözeti vizsgát kell tennie:

- idegen nyelvből,
- azokból a tárgyakból, amelyeket előző iskolájában - bizonyítványa alapján - nem tanult.

A körzeten kívül lakó tanulók felvételéről az igazgató dönt, figyelembe véve:

- az adott évfolyam tanulói létszámát,
- a 2-8. évfolyamra jelentkezők magatartás és szorgalom értékelését, valamint tanulmányi eredményét,
- az adott évfolyam osztályfőnökeinek és az illetékes igazgatóhelyettesnek a véleményét,
- a jelentkező sajátos helyzetét.

13 13. Elsősegély nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Az elsősegély fogalma

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, melyet bárki - laikus vagy valamilyen egészségügyi képzettséggel rendelkező személy - elvégezhet a sürgősségi ellátás megkezdése előtt, azért, hogy a baleset vagy hirtelen egészségkárosodás következményeit elhárítsa.

Az elsősegély célja

- az élet megmentése
- megakadályozni a további egészségkárosodást
- elősegíteni a gyógyulást

Törvényi háttér

A jelenleg érvényes törvényi szabályozás meghatározása szerint: "(mindenkinek) kötelessége a tőle elvárható módon - segítséget nyújtani, és a tudomása szerint arra illetékes egészségügyi szolgáltatót értesíteni, amennyiben sürgős szükség, vagy veszélyeztető állapot fennállását észleli, illetve arról tudomást szerez." (CLIV tv. Az Egészségügyről 5.§. e pont.)

Alsó tagozat

A gyerekek megismerik a házirendet, megtanulják, milyen fontos a szabályok betartása, ha el akarják kerülni a veszélyhelyzeteket, baleseteket. Alsó tagozatban megismerkednek a tanulók az egészség és a betegség fogalmával. Megtanulják a gyerekek, hogy veszély estén a nevelőt kell elsősorban értesíteni. Már ismerik azokat a telefonszámokat, melyeken segítséget kérhetnek.

A KRESZ-parkban rendőrségi témnapok keretében megismerkednek a kerékpáros közlekedés szabályaival, a lehetséges veszélyekkel.

Felső tagozat

Iskolánkban minden egyes tanév első osztályfőnöki óráját a balesetvédelmi szabályok megismerésével illetve felidézésével kezdjük.

Az alaposabb ismeretek átadására elsősorban tanórákon kerül sor. Elsősegélynyújtó előadásokat tartanak a védőnők osztályfőnöki órák keretében.

Teendők egyes tanórákon

Testnevelés óra

Testnevelés órán gyakran előforduló sérülések: a törés, a rándulás és a ficam.

Ellátásuk: Mindegyiket rögzíteni kell. A rándulást kismértékben lehet terhelni, de az előző kettőt nem!

Megjegyzés: Az alkar és csuklópontot fel kell kötni rögzítésnél.

Kémia óra

A tanulók kémia órákon megismerkednek az Európai Unió tagállamaiban használt alapvető veszélyességi piktogramokkal és a tanórán előforduló veszélyhelyzetekkel.

Vegyszer a bőrön

Ellátás menete:

- 1) lehetőség szerint távolítsuk el a sérült testrésztől az ékszereket, ruhadarabokat;
- 2) töröljük le a sérült testrészt száraz ruhával
- 3) öblítsük le a sérülést alaposan, bő vízzel
- 4) helyezzünk a sérülésre fedőkötést
- 5) jegyezzük fel milyen vegyszer okozta a sérülést

TILOS a bőrre került vegyszert semlegesíteni, savmarásra lúgot, lúgmarásra savat önteni!

Vegyszer a tápcsatornában

Ellátás menete:

- 1) nyugtassuk, meg, ültessük le a sérültet
- 2) próbakortyolgatás
- 3) kíséreljük meg hígítani a gyomorba került vegyszert vízzel
- 4) hívjunk mentőt
- 5) jegyezzük fel milyen vegyszer okozta a sérülést

Technika óra

Az **égési sérülések** a leggyakoribb balesetek közé tartoznak. Okozhatja hő, vegyszer, súrlódás, áramütés stb. Technika órán sütés és főzés közben, valamint fűrés és faragás esetén lehetnek sérülések.

A sérülés ellátásának első lépése a lehetőleg hideg, folyó csapvizet hűtés, amelynek időtartama a sérülés kiterjedésétől és az érintett testrész elhelyezkedésétől függ, 5-20 perc. Ez hűti a sebet, és csillapítja a fájdalmat is. Ezt követően a sérülést fertőtlenítyük, majd steril gézlappal kell lefedni, a gézlapot pólyakötéssel rögzíteni. Ne alkalmazzunk sebtapaszt vagy ragasztószalagot, mert az égés kiterjedtebb lehet annál, mint az első pillanatra látszik. Tilos az égett bőrfelületre krémet vagy zsírt rakni, mert az károsítja a szöveteket és növeli a fertőzés kockázatát.

Fizika óra

Fizika órán az elektromos feszültség tanulmányozása során tanulják meg helyesen használni a kis- és nagyfeszültségű berendezéseket tanulóink. Az váltakozó és egyenáram élettani hatásaival ismerkedve a nevelő felhívja a gyerekek figyelmét a 42 voltnál nagyobb feszültségű áramforrás életveszélyes voltára és megismerteti a tanulókkal a teendőket **áramütés** esetén:

Minél gyorsabban ki kell szabadítani a sérültet az áramkörből. Ha az áramkörből kiszabadított sérült nem lélegzik, akkor a mentő érkezésig mesterséges légzést kell alkalmazni. Az elektromos áram okozta baleset sérültjét minden esetben - még ha jól érzi is magát - orvoshoz kell vinni, vagy orvost kell hozzá hívni.

A balesetek elkerülése végett megtanulják a gyerekek, hogy sérült szigetelésű elektromos eszközt használni életveszélyes! Az elektromos berendezések nedves kézzel való életveszélyes érintéséről is tanulnak. A nagyfeszültségű távvezetékek érintéséről és azok következményeiről is több alkalommal tájékoztatja a nevelő a tanulókat.

Biológia óra

A nyolcadik osztályban ismerkednek a gyerekek a vérzéstípusokkal, a seb ellátásával illetve a nyomópontokkal.

Vérzéstípusok

- artériás
- vénás
- hajszáleres

Sebek

A seb környékét a seb szélétől 0.5 cm-től kifelé fertőtlenítsd! Ha súlyosabb orvoshoz kell menni vele!

Nyomópontok

- a szem és a fül közti hasadékban
- állív után
- kulcscsontnál
- hónaljban
- bicepsz és tricepsz határán
- comb belső felén
- térdhajlatban
- bokánál

II. HELYI TANTERV

14 1. Az intézmény helyi tanterve

14.1 1.1. A választott kerettanterv megnevezése

Helyi tantervünk alapját a nevelőtestület által elfogadott tantárgyi rendszer képezi.

Tartalmi sajátosságként jelentkezik:

- normál osztályokban: az osztályok jellegének, érdeklődésének megfelelően fogalmak megalkotásával, probléma felismerésével és megoldásával, törvények alkalmazásával való foglalkozás.
- fejlesztő (egyéni-és kiscsoportos) foglalkozásokon több időt fordítunk a tantárgyi ismeretek gyakorlására, ismétlésére, manuális készségek fejlesztésére, gyakorlati alkalmazások elősegítésére. Egyéni sajátosságokhoz igazodó készség-képesség fejlesztése történik.
- A szakköri foglalkozásokon az ismeretek elmélyítése, bővítése és a tehetséggondozás zajlik.
- A sajátos nevelési igényű tanulók oktatása integráltan történik.

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak **tananyagai és követelményei** megegyeznek az Emberi Erőforrások Minisztere által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel: (51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók:

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

Alsó, felső tagozat: az Oktatási Hivatal által jóváhagyott aktuális tankönyvjegyzékben szereplő kiadványok

- Az iskola a kerettanterveket tanév szerinti tagolásban építi be a helyi tantervébe, és kiegészíti az iskola helyi sajátosságai alapján. A két évfolyamos kerettantervi szakaszokra meghatározott nevelési és fejlesztési feladatokat az iskola oly módon köteles beépíteni a helyi tantervébe, hogy az adott tanévben az adott kétéves kerettantervi szakasz fejlesztési feladatainak arányos elvégzését, továbbá az adott kétéves kerettantervi szakaszhoz meghatározott tartalmi követelmények arányos elsajátítását valósíthatja meg.
- Az iskola a kerettantervben a tantárgyak két évfolyamos szakaszolása szerint meghatározott követelményeit és a fejlesztési feladatokat a helyi tantervében az egyes kétéves szakaszok között nem csoportosíthatja át.
- A kötelező tantárgyak és óraszámok átvétele mellett a nevelőtestület döntött az évfolyamonkénti órakeret 10%-ának (szabad órakeret) felhasználási módjáról. Nagy hangsúlyt fektetünk a tantárgyi felzárkóztatásra, másrészt a tehetséggondozásra, melyet a szabad órakeret 10 %-ában valósítunk meg. A rendelkezésre álló időkeretet gyakorlásra, az alkalmazható tudás elmélyítésére, képességek fejlesztésére használjuk fel.
- Az iskola a helyi tanterve elkészítése során az azonos pedagógiai szakaszra és azonos iskolatípusra kiadott tantárgyi kerettanterveket egymás között felcserélheti. A kerettantervek felcserélése akkor lehetséges, ha a felcserélésben érintett kerettantervek alapóraszámja megegyezik, vagy ha a magasabb éves óraszámra épülő kerettanterv többlet

időkeretét az iskola a helyi tantervébe a szabadon felhasználható éves órakerete terhére építi be.

- a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- a szülők elvárásait és
- az általuk nevelt tanulók sajátosságait.

14.2 1.2. A választott kerettanterv tantárgyait és kötelező minimális óraszámait és a kerettanterv feletti óraszámokat az alábbi táblázatok tartalmazzák:

1-8. évfolyam

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020.09.01-től felmenő rendszerben az első és az ötödik évfolyamtól folyamatos kivétel																								
Tantárgy	1. évf.			2. évf.			3. évf.			4. évf.			5. évf.			6. évf.			7. évf.			8. évf.		
	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)	Kötelező	Választható	8.§.(3)
Magyar nyelv és irodalom	7	1		7	1		6	1		6	0,5		4			4			3	1		4		
Matematika	4	1		4	1		4	1		4			4	1		3	1		3	1	1	3	1,5	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek													2			2			2			2		
Hon és népismeret													0,5											
Dráma és tánc													0,5											
Étika/hit és erkölcsstan	1			1			1			1			1			1			1			1		
Környezetismeret	1			1			1			1	0,5													
természetismeret													2			2								
Kémia																			1,5			1,5		
Fizika																			1,5			1,5		
Biológia- egészségstan																			1,5			1,5		
Földrajz																			1,5			1,5		0,5
Idegen nyelv						2			2	2	1		3			3		1	3	1		3	1	
Ének-zene	2			2			2			2			1			1			1			1		
Vizuális kultúra	2			2			2			2			1	1	1	0,5			1			1		
Informatika																1			1			1		
Életvitel és gyakorlat	1			1			1			1			1	1	1	0,5			1				0,5	
Testnevelés és sport	5			5			5			5			5			5			5			5		
Osztályfőnöki													1			1			1			1		
Órakeret	23			23			22			24			26			25			28			28		
Választható		2			2			2			2			1			2			3			3	
kntv. 6. melléklet	25			25			24			26			27			27			31			31		
NAT 110/2012.Kormr.8.§(3)						2			2						2			1			1			0,5
Összes tanítási óra	25			27			26			26			29			28			32			31,5		

Az 1-8. évfolyamok tantárgyai és heti óraszámai 2020.09.01-től felmenő rendszerben az első és az ötödik évfolyamtól folyamatos bevezetés

Az egyes évfolyamoknál a bal oldali óraszám a NAT kötelező óraszámát tartalmazza, a jobb oldali rovat pedig a szabadon tervezhető órákat

Heti óraszám/évfolyam	1.		2.		3.		4.		5.		6.		7.		8.	
Magyar nyelv és irodalom	7	1	7	1	5	1	5	1	4		4		3	1	3	0,5
Matematika	4	1	4	1	4	1	4		4		4		3	1	3	1
Történelem									2		2		2		2	
Állampolgári ismeretek															1	
Hon- és népismeret										1						
Etika/hit és erkölcsstan	1		1		1		1		1		1		1		1	
Környezetismeret					1		1	1								
Természettudomány									2		2					
Kémia													1		2	
Fizika													1		2	
Biológia													2		1	
Földrajz													2		1	
Első élő idegen nyelv							2		3		3	1	3		3	0,5
Ének-zene	2		2		2		2		2		1		1		1	
Vizuális kultúra	2		2		2		1		1		1		1		1	
Dráma és színház												1				
Technika és tervezés	1		1		1		1		1		1		1			
Digitális kultúra					1		1		1		1		1		1	
Testnevelés	5		5		5		5		5		5		5		5	
Osztályfőnöki									1		1		1		1	
Kötelező alapóraszám	22		22		22		23		27		26		28		28	
Szabadon tervezhető óra		2		2		2		2		1		2		2		2
Összes tervezett óraszám	22	2	22	2	22	2	23	2	27	1	26	2	28	2	28	2
Összesített óraszám	24		24		24		25		28		28		30		30	
Összesített órakeret	24		24		24		25		28		28		30		30	

14.3 1.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

A tankönyvválasztás szempontjai

A szakmai munkaközösségek a tankönyvek, taneszközök kiválasztásánál a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- a taneszköz legyen jól tanítható, jól tanulható;
- a taneszköz nyomdai kivitelezése legyen alkalmas a tantárgy óraszámának és igényeinek megfelelő használatra a tanév(ek) során;
- a taneszköz minősége, megjelenése legyen alkalmas a diákok esztétikai érzékének fejlesztésére, nevelje a diákokat igényességre, precíz munkavégzésre, a taneszköz állapotának megóvására;
- segítse a helyes tanulási szokások, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítását;
- biztosítson lehetőséget a mennyiségi és minőségi differenciálásra egyaránt;
- változatos feladatokon keresztül szemléltesse a matematika szerepét a mindennapi életben;
- alakítsa ki az önellenőrzés igényét;
- ábraanyaga, betűmérete igazodjon az életkori sajátosságokhoz;
- felépítése (témák, feladattípusok) logikus, könnyen követhető legyen;
- feladatrendszere változatos legyen tartalom, típus, nehézségi fok és funkció tekintetében.
- A tankönyv önmagában kiszolgálja az adott tantárgy helyi tantervébe foglalt tanítását.

Előnyben kell részesíteni azokat a taneszközöket:

- amelyek több éven keresztül használhatók;
- amelyek egymásra épülő tantárgyi rendszerek, tankönyvcsaládok, sorozatok tagjai;
- amelyekhez megfelelő nyomtatott kiegészítő taneszközök állnak rendelkezésre (pl. munkafüzet, tudásszintmérő, feladatgyűjtemény, gyakorló);
- amelyekhez rendelkezésre áll olyan digitális tananyag, amely segíti az órai munkát feladatokkal, videókkal és egyéb kiegészítő oktatási segédletekkel;
- amelyekhez biztosított a lehetőség olyan digitális hozzáférésre, amely segíti a diákok otthoni tanulását az interneten elérhető tartalmakkal;

Helyi tantervünk alapját a nevelőtestület által elfogadott tantárgyi rendszer képezi. Azokat a tanterveket adaptáltuk, illetve alakítottuk át, amelyek a legjobban illeszthetők pedagógiai programunk célkitűzéseibe, a helyi sajátosságokhoz és az intézmény feltételrendszeréhez. Fontosnak tartjuk, hogy egyszerre és azonos ambíciókkal foglalkozzon a lemaradókkal és a kiugró képességű tanulókkal, a hátránykezelés és a felzárkóztatás mellett a tehetséggondozással és tehetségmegtartással.

Tartalmi sajátoságként jelentkeznek:

- osztályokban: az osztályok jellegének, érdeklődésének megfelelően fogalmak megalkotásával, probléma felismerésével és megoldásával, törvények alkalmazásával való foglalkozás.
- fejlesztő (egyéni-és kiscsoportos) foglalkozásokon több időt fordítunk a tantárgyi ismeretek gyakorlására, ismétlésére, manuális készségek fejlesztésére, gyakorlati alkalmazások elősegítésére. Egyéni sajátosságokhoz igazodó készség-képesség fejlesztése történik.
- A szakköri foglalkozásokon az ismeretek elmélyítése, bővítése és a tehetséggondozás zajlik.

Helyi tantervünk kialakításánál, az oktató-nevelő munkában a kiadók tantervi ajánlásait illetve tanmeneteit használjuk.

14.4 1.4 A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

Az 1-2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében különösen fontos a tanulók között tapasztalható egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a fokozatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.
- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (napközis időkeret,

iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).

- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

A 3-4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.

A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését a következő folyamatokkal:

- A beszédkészség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.
Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.
Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.
Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.
Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.
Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.
- A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.
A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.
A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít.
A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciára törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.
E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önellenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.

Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.

- A belépő első idegen nyelv oktatása vonatkozásában a távlati koncepciót arra kell alapozni, hogy a 12. évfolyam végéig – az érettségi vizsga idejére – a B1 szintet elérjék a tanulók a nyelvtudás terén.
- Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

Az 5-6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;
- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés deduktív útjának bemutatása;

- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatartásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfejlesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságára, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó szerepére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcs tanterv terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív-interaktív tanulási technikákat és a tanulószervezési módokat.

A 7-8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik-nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már 1-6. évfolyamon – megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapozása, valamint, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti Hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyekszünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a felelős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelkező állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátosságaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekesítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fejlesztése.

15 2. Mindennapos testnevelés

Az iskola a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében szervezi meg. A heti öt órából legfeljebb heti két óra a Nat Testnevelés és sport műveltségterületében jelzett sporttevékenységekre (úszás, néptánc, közösségi és más sportjátékok, szabadtéri sportok, természetjárás, kirándulás), vagy az iskola lehetőségeinek és felszereltségének megfelelően különféle más sporttevékenységekre fordítható (hagyományos magyar történelmi sportok, mozgásos és ügyességi játékok, csapatjátékok). A heti két óra kiváltható továbbá sportolással iskolai sportkörben, vagy a tanuló kérelme alapján sportszervezet, sportegyesület keretei között végzett igazolt sporttevékenységgel.

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

Iskolánkban a mindennapos testnevelés feltételei optimálisak (tornaszoba, osztható tornacsarnok, sportudvar).

16 3. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban a tanulóink a következő tantárgyak esetében élhetnek a törvény adta lehetőséggel:

Tantárgyak esetében:

- hit - és erkölcsstan
- etika
- iskolaotthonos tanítási forma
- idegen nyelv

Pedagógusválasztás esetében:

- csoportbontáskor (matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv),
- délutáni foglalkozások (szakkörök, sportkörök, egyéb foglalkozások) esetében.

- 1) Az iskolában a helyi tanterv alapján kell megszervezni a tanulók, az egyes évfolyamok, ezen belül az egyes osztályok, valamint az osztályokon belüli csoportok tanítási óráit. A tanítási órák megszervezhetők különböző osztályok tanulóiból álló csoportok részére is.
- 2) A tanulói részvétel szempontjából a tanítási óra lehet kötelező, kötelezően választandó és szabadon választható tanítási óra.
- 3) A helyi tanterv határozza meg, hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken egy adott osztály valamennyi tanulója köteles részt venni, valamint hogy melyek azok a kötelező tanítási órák, amelyeken a tanulónak a választásra felkínált tantárgyak közül kötelezően választva, a helyi tantervben meghatározott óraszámban részt kell vennie.
- 4) 14. § Ha a tanulót - kérelmére - felvették a szabadon választott tanítási órára, a tanítási év végéig, vagy, ha a tanítási év vége előtt befejeződik, az utolsó tanítási óra befejezéséig köteles azon részt venni. Erről a tényről - a szabadon választott tanítási órára történő jelentkezés előtt - a tanulót és a tizennyolc év alatti, továbbá a gondnokság alatt álló tanuló (a továbbiakban a tizennyolc év alatti és a gondnokság alatt álló együtt: kiskorú tanuló) szülőjét írásban tájékoztatni kell.
- 5) A szabadon választott tanórai foglalkozást az értékelés és a minősítés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mint a kötelező tanítási órát. A tanulónak - kiskorú tanuló esetén a szülőnek - írásban nyilatkoznia kell arról, hogy a szabadon választott tanítási órákra történő jelentkezés jogkövetkezményeit tudomásul vette.
- 6) Ha az iskola helyi tantervében meghatározott tananyag elsajátítása, a követelmények teljesítése csak a szabadon választott tanítási órákon való részvétellel teljesíthető, az iskolába történő beiratkozás - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a szabadon választott tanítási órákon való részvétel vállalását is jelenti.
- 7) A kötelező felvételt biztosító iskolának, valamint a nemzetiségi iskolai nevelést és oktatást nyújtó iskolának lehetőséget kell biztosítania arra, hogy azok is megkezdhessék, valamint folytathassák tanulmányaikat, akik a szabadon választott tanítási órákon nem kívánnak részt venni.
- 8) Az iskolának minden év május 20-áig fel kell mérnie, hogy a tanuló
  - (b) milyen szabadon választott tanítási órán, továbbá
  - (c) melyik egyház által szervezett hit- és erkölcsstan órán, vagy - az állami általános iskolában - kötelező etika órán kíván-e részt venni.
- 9) A tanulónak, vagy kiskorú tanuló esetén a szülőnek írásban kell bejelentenie, ha a tanuló a következő tanítási évben már nem kíván részt venni a szabadon választott tanítási órán, továbbá ha jelentkezni kíván a szabadon választott tanítási órára.
- 10) Az (1)-(2) bekezdésben foglaltakat alkalmazni kell azoknál a tanulóknál is, akik az egységes iskolában vesznek részt az alapfokú művészetoktatásban.
- 11) 15.§ Az iskola igazgatója minden év április 15-éig elkészíti és a fenntartó jóváhagyását követően közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók választhatnak.

- 12) A tanuló május 20-áig jelentheti be a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Ha a tanuló iskolakezdés vagy iskolaváltás miatt nem tud élni a választási jogával, kérelmének elbírálása előtt egyeztetni elképzeléseit az igazgatóval vagy az igazgató által kijelölt pedagógussal.
- 13) A tanuló a tanév során egy alkalommal az igazgató engedélyével módosíthatja választását.
- 14) Kiskorú tanuló esetén a tantárgyválasztás jogát a szülő gyakorolja. A szülő ezt a jogát attól az évtől kezdődően, amelyben gyermeke a tizennegyedik életévét eléri - ha a gyermek nem cselekvőképtelen -, gyermekével közösen gyakorolja.
- 15) 16.§ Az első tanítási órát reggel nyolc óra előtt - az iskolaszék, ennek hiányában az iskolai szülői szervezet, közösség és az iskolai diákönkormányzat véleményének kikérésével - legfeljebb negyvenöt perccel korábban meg lehet kezdeni.
- 16) Elméleti oktatás keretében a tanítási óra ideje negyvenöt perc. Az iskola ennél rövidebb vagy hosszabb tanítási órát is szervezhet azzal a megkötéssel, hogy a tanítási óra ideje kilencven percnél nem lehet hosszabb, és az egy tanítási napon a tanulók kötelező tanórai foglalkozásainak felső határára vonatkozó rendelkezések szerint tartható kötelező tanórai foglalkozások számításánál a tanítási órákat negyvenöt perces órákra átszámítva kell figyelembe venni.
- 17) A tanítási órák és az egyéb foglalkozások között a tanulók részére szünetet kell tartani. A szünetek, ideértve a főétkezésre biztosított hosszabb szünet rendjét az iskola házirendje határozza meg.

17 4. Sajátosságok az oktató-nevelő munkánkban:

A köznevelés kiemelt feladata az iskolát megelőző kisgyermekkorú fejlesztés, továbbá a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek, tanulók speciális igényeinek figyelembevétele, egyéni képességeikhez igazodó, legeredményesebb fejlődésük elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségeinek megteremtése.

- egyéni és kiscsoportos fejlesztés: az 1-8. évfolyamon tanulók eredményes felkészülése érdekében, fejlesztésüket a fejlesztő pedagógusok végzik
- egész napos (iskolaotthonos) oktatás 1 -2. évfolyamon
- napközis ellátás 1-4. évfolyamon
- tanulószobai ellátás 5-8. évfolyamon
- tanórán kívüli tevékenységek (szakkörök, középiskolai előkészítők)
- BTMN beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségek kezelése, egyéni-kiscsoportos fejlesztése, szakvélemény alapján, fejlesztő pedagógusokkal.
- Csoportbontás a Pedagógiai Programban meghatározott tantárgyakból (matematika, magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv)
- Logopédiai fejlesztés, foglalkozások logopédussal
- SNI tanulók szaktárgyi megsegítése, fejlesztése kiscsoportban alsó és felső tagozatban gyógypedagógussal, osztály tanítókkal és szaktanárokkal

18 5. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk tanulói között vannak hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, ezért a következő intézkedéseket valósítjuk meg.

18.1 5.1. Rövid távon (egy éven belül):

- A Gyáli Pedagógiai Szakszolgálattal kapcsolatban állunk, ők biztosítják a vizsgálatok elvégzését, valamint heti 5 órában pszichológusi, heti 6 órában logopédiai ellátást.
- Saját pedagógusaink, akik rendelkeznek fejlesztő pedagógusi végzettséggel heti 15 órában fejlesztő foglalkozásokat tartanak.

- Intézményi tartalmi-módszertani-, infrastrukturális és humán-erőforrás felmérés és intézkedések tervezése az optimális feltételek biztosítására.
- Óvodai mérés után fejlesztés, iskolai mérés után fejlesztés következik a (törvényben előírt) egyéni fejlesztési tervek alapján.
- Az egyéni fejlesztési tervek kidolgozása és megvalósítása indokolt esetben. SNI tanulók számára kötelező egyéni fejlesztési terv kidolgozása, fejlesztésük ez alapján történik a gyógypedagógus által.
- Hatékony kapcsolat kialakítása az óvoda- és iskola átmeneti nehézségek leküzdése érdekében.

18.2 5.2. Középtávon (három éven belül):

- Az oktatás-nevelés törvényességi feltételeinek (szakos ellátás, személyi- és tárgyi feltételek, kötelező felülvizsgálatok) lehetőség szerinti hiánytalan biztosítása.
- Továbbtanulás elősegítése, a hh/hhh tanulók beiskolázásának növelése az érettségig adó középfokú intézményekbe.
- A hh/hhh tanulók számának és arányának növelésére törekszünk a tanórán kívüli foglalkozásokon.
- A lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók felzárkóztatása.
- A pedagógusok célzott továbbképzésének szervezése, a részvétel biztosítása.

18.3 5.3. Hosszú távon (hat éven belül):

- Intézményünkben az infrastrukturális fejlesztések és eszközbeszerzések ériék el a mai kornak megfelelő színvonalat (interaktív táblák beszerzése).
- Az elért eredmények fenntartása, további javítása.

18.4 5.4. Az esélyegyenlőséget szolgáló tevékenységeink:

A tanulók sikeres továbbhaladása érdekében- gyógypedagógusunk-, alsó és felső tagozaton a tanulók számára, a készségtantárgyak kivételével tantárgyi megsegítést biztosítunk, órarendi keretek között. Ezt egészíti ki a rehabilitáció, habilitáció.

19 6. Egész napos iskolai nevelés és oktatás (Iskolaotthon)

Az **egész napos iskolai nevelés és oktatás** működésében a 20/2012. Emmi rendelet előírásait követi.

Egész napos iskolai osztályt (1-2. évfolyam) azon az évfolyamon indítunk, amelyen párhuzamos osztály indításával biztosítható a nem egész napos oktatás választási lehetősége.

Célja:

- képességek komplex fejlesztése,
- társas magatartási és munkaszokások fejlesztése,
- tanulók képességeinek fejlesztése az önálló tanulásra,
- tantárgyi területek ismeretanyagának elsajátítása,
- tanulási nehézségek felszámolása, enyhítése
- egyénre szabott, differenciált haladási tempóban.

Az egész napos nevelésben a nevelési - képzési folyamat részévé válik az önálló tanulás és a gyermek szabadidő - tevékenységeinek irányítása is. Megvalósul a nevelési oktatási folyamat egysége, a gyermekek tanórai és tanórán kívüli tevékenységének összefüggő rendszere. Az egész napos nevelésben a gyermekek egész napja pedagógiailag szervezett, irányított, ellenőrzött, értékelt.

Az egész napos osztályban délelőtt és délután tanítási órák, órákra való felkészülés és szabadidős tevékenységek váltakoznak.

Összehangolja a gyermekek tanórai és tanórán kívüli tevékenységét életkoruknak megfelelő követelmények figyelembe vételével.

Egész napos iskolai osztályt két pedagógus vezet, akik délelőtti-délutáni munkarendben látják el a pedagógusi feladatokat.

Az iskolaotthonos oktatás 8-16 óráig kötött időbeosztást jelent minden tanuló számára. Időkereteik a csoport haladási, munkabírási tempójához folyamatosan alkalmazkodnak.

Az iskolaotthonos nevelés-oktatás esetén a délelőtti és délutáni időszakban a tanulók részére az új ismeretek, a tananyagok, a követelmények elsajátítása, a következő napokra történő felkészülés, a mindennapos testnevelés, az egyéni képességekhez igazodó fejlesztés, a pihenés, a kikapcsolódás, a szórakozás és a testmozgás lehetősége biztosított.

Az osztályfőnökök a felkészülési, tanulási idő többségét tölti a gyerekekkel. Ezzel a tanulási nehézségek jobban tetten érhetők, a tanulók a segítségnyújtást zökkenőmentesen elfogadják. Kondicionáló szerepe is így a hatékonyabb.

Napközi, tanulószoba

Alsó tagozatos tanulóknak napközis, a felsős tagozatnak tanulószobai ellátást szervezünk, ezzel a gyermekek felügyelete mellett a másnapi tanórákra való felkészülés eredményességét kívánjuk biztosítani.

20 7. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók tudásának értékelése - amennyiben az egyes iskolatípusra vonatkozó helyi tanterv másként nem tartalmazza - a tanórán nyújtott szóbeli és írásbeli feletek alapján történik. Az érdemjegyek és az osztályzatok a következők: jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

20.1 7.1. Érdemjegyek meghatározása

Jeles 5 (dicséret):

Ha a tanuló a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, ismereteit alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Bátran mer és tud kérdezni. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt, a tanultakat.

A tantárgyhoz önállóan is szerez plusz ismereteket, érdeklődő. Minden órára kifogástalan a felkészülése, az órai munkája aktív. (Csak a félévi értesítőben, év végi bizonyítványban kerül jelölésre.)

Jeles (5): ha a tantárgyi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni, érvelni.

Jó (4): ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói „bemagoltak”.

Közepes (3): ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával tesz eleget, több esetben nevelői segítségre, javításra, kiegészítésre szorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát, rövid mondatokat mond.

Elégséges (2): ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad, fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen önálló feladatvégzésre.

Elégtelen (1): ha a tantervi követelményeknek nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

Kivételt képeznek ez alól az 1. évfolyamot, valamint a 2. évfolyam féléves tanulmányait befejező tanuló, amikor olyan szöveges értékelést kell kapnia a tanulónak, amely kifejezi, hogy a tanuló:

- kiválóan megfelelt,
- jól megfelelt,
- megfelelt az elvárásoknak, esetleg
- felzárkóztatásra szorul.

Ha a tanuló felzárkóztatásra szorul, a szülőt tájékoztatni kell arról, hogy milyen jellegűek a lemaradások, és a felzárkóztatáshoz milyen segítséget nyújt az iskola a tanulónak.

20.2 7.2. Értékelési alapelvek

Az értékelés legyen objektív, érvényes és megbízható.

Sokoldalú legyen az értékelési rendszer, a pedagógusok alkalmazzanak változatos értékelési formákat.

Az értékelés feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak, a tantárgy jellegének. Tantárgytól függetlenül minden pedagógusnak kiemelt figyelmet kell fordítania a szép, helyes magyar beszéd tanítására, a kifejezőkészség, az előadói készség fejlesztésére.

A tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése folyamatosan, naponta történik. Az írásbeli munkák (füzetvezetés, feladatlapok, házi feladatok) ellenőrzésére is alkalmat kell teremteni tanórák folyamán. A tanulók munkáját mindig értékelni kell, ügyelve a pozitív előre mutató, biztató hangra.

Az írásbeli méréseken kívül nagy hangsúlyt kell fektetnünk a szóbeli számonkérésekre is, arra, hogy a tanulók önállóan fejthessék ki gondolataikat egy-egy témáról. Arra ösztönözzük őket, hogy tudásukat egészítsék ki egyéni élményeikkel, gyakorlati tapasztalataikkal, ismereteikkel és önálló véleményeikkel és gyakorolják a szóbeli megnyilatkozásokat is. A tanár minden tanítási óráján bármely tanítványát feleltetheti. A felelet értékelésének elsősorban az előző óra tananyagára kell irányulnia. A tanulónak lehetőséget kell adni, hogy önállóan összefüggően mondhassa el, amit megtanult. Kérdések feltevésére ezt követően kerülhet sor, amennyiben indokolt. A kérdéseknek segítő szándékúaknak kell lennie.

20.3 7.3. Érdemjegyet kaphat a tanuló:

- szóbeli feleletre
- írásbeli munkára
- önálló kiselőadásra
- tanórai munkára
- szorgalmi feladatra
- tanulmányi, kulturális és sportversenyen való eredményes részvételért

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból havonta legalább egy jeggyel kell rendelkeznie ahhoz, hogy félévkor és tanév végén osztályozható legyen. A heti egy órában oktatott tantárgyakból lehetőség szerint a tanulók kapjanak havi érdemjegyet, legalább hármat félévente.

Az egyes érdemjegyeket azok keletkezésükkor közöljük a tanulókkal, rögzítjük az e-naplóban és ilyen módon értesítjük a szülőket is.

20.4 7.4. Írásbeli feladatok értékelése

Az írásbeli feleletek formái:

- Témazáró dolgozat
- Házi dolgozat
- Röpdolgozat (Röpdolgozatot előzetes bejelentés nélkül minden órán írathat a tanár egyes tanulókkal, vagy az egész osztállyal. A röpdolgozat témája az előző néhány óra tananyaga.)

20.5 7.5. Témazáró dolgozat

Nagyobb tananyagot felölelő dolgozat időpontját megírása előtt legalább egy héttel korábban közölni kell a tanulókkal és az e-naplón keresztül a szülőkkel. Az előre bejelentett írásbeli témazáró dolgozatot minden tanulónak meg kell írnia. Ha a tanuló a dolgozatírás napján indokoltan és igazoltan hiányzik a hiányzás megszűnését követő tanítási órán pótló dolgozatot köteles írni. A témazáró dolgozatot két héten belül ki kell javítani, értékelni.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztheinek értékelésekor az elért teljesítmény érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító pedagógusok.

Érdemjegyek megállapításának százalékos arányai, teljesítmény alapján		
Teljesítmény		Értékelés
0%-	40%	elégtelen
41%-	55%	elégséges
56%-	75%	közepes
76%-	89%	jó
90%-	100%	jeles

20.6 7.6. A félévi és év végi osztályzatok kialakítása a tantárgyi átlagok alapján

1,5-ig	elégtelen
1,51-től 1,8-ig	tanári döntés alapján
1,81-től 2,5-ig	elégséges
2,51-től 2,75-ig	tanári döntés alapján
2,76-től 3,5-ig	közepes
3,51-től 3,75-ig	tanári döntés alapján
3,76-től 4,4-ig	jó
4,41-től 4,7-ig	tanári döntés alapján
4,71-től 5-ig	jeles

20.7 7.7. Szóbeli felelet formái:

- szóbeli felelet: az előző tanítási órákon feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján,
- óraközi munka: az órai munkába való bekapcsolódás, órai munkavégzés minősége,
- önálló kiselőadás: egy adott téma önálló feldolgozása és előadása

A tanuló szóbeli feleleteinek, írásbeli munkáinak értékelése nyilvános és indokolandó. A szóbeli feleletek és az írásos tanulói teljesítmények érdemjegyét kötelező a tanulóval ismertetni. Nem kerülhet olyan érdemjegy az osztálynaplóba, amelyről a tanuló nem tud, a tanuló tartós hiányzása kivételével

21 8. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

21.1 8.1. A magatartás értékelése

A magatartás értékelése

Példás: (5): aki elvégzi iskolai kötelességét, fegyelmezetten viselkedik a tanórán valamint azon kívül is, pontosan jár iskolába, rendszeres vagy kiemelkedő közösségi munkát végez, fegyelmező intézkedésben (a szaktanári figyelmeztetéstől kezdődően) nem részesült.

Jó (4): aki elvégzi iskolai kötelességét, fegyelmezetten viselkedik a tanórán illetve azon kívül is, pontosan jár iskolába.

Változó (3): akinek a felszerelése gyakran hiányos vagy öt óránál több igazolatlan hiányzása van vagy osztályfőnöki intése vagy annál magasabb fegyelmi büntetése van.

Rossz (2): akinek igazgatói vagy tantestületi fegyelmi büntetése van vagy 10-nél több igazolatlan órája van vagy fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak.

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz és a felnőttekhez való felelős viszonyát értékeli. A házirendben leírtak betartása az alapvető követelmény.

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezettsége	nagyfokú, állandó, másokra pozitív hatású	megfelelő, még nem teljesen sajátja	másokat zavaró, kifogásolható, de igyekszik javulni	erősen kifogásolható, másokat zavaró, negatív
Viselkedéskultúra	kifogástalan, példaértékű	kevés kivetnivalót hagy maga után	udvariatlan	durva, romboló
Hangnem	tisztelettudó, udvarias	kevés kivetnivalót hagy maga után	nyegle	közönséges
Hatása a közösségre	pozitív, aktív, segítőkész	nem árt	ingadozó	negatív, goromba, ártó
Társas kapcsolatai	kezdeményező, élen jár	közömbös	komisz	lélektelen, megfélemlítő
Házi rend betartása	betartja, arra ösztönöz	néha hibázik	részben betartja	sokat vét ellene
Felelősségérzete	nagyfokú felelősségtudat	időnként feledékeny	ingadozó	felelőtlen, megbízhatatlan

21.2 8.2. A szorgalomjegyek megállapítása

A szorgalom értékelése

A szorgalom értékelése a tanuló képességeinek és teljesítményének viszonyát fejezi ki.

Példás (5): a tanítási órákra való készülése képességéhez mérten kifogástalan, a tanórákon aktív.

Jó (4): ha iskolai munkáját teljesíti, vállalt feladatait elvégzi.

Változó (3): iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést, kötelességeit csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti, felszerelése gyakran hiányos.

Hanyag (2): képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében. Kötelességét gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan vagy valamely tárgyból megbukik vagy felszerelése rendszeresen hiányos.

A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.

Szorgalom	példás	jó	változó	hanyag
Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes tudás megszerzése	figyelmes, törekvő	ingadozó	hanyag
Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló	rendszeres, általában önálló	rendszeretlen, hullámzó	megbízhatatlan, gondatlan
Kötelességtudat a	kifogástalan, precíz	megfelelő, néha ösztökélni kell	felszerelése gyakran hiányzik	szinte nincs felszerelése, hiányos
Tanórán kívüli információk felhasználása, többletmunkája	rendszeres, érdeklődő	előfordul, néha ösztönzésre dolgozik	ritka	egyáltalán nincs

21.3 8.3. A jutalmazás, fegyelmezés iskolai elvei

8.3.1. A tanuló munkájának elismerése

Jutalmazások

Az a tanuló, aki képességeihez mérten példamutató magatartást tanúsít, vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el, vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez, vagy az iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport-, kulturális versenyeken, vetélkedőn vesz részt, vagy bármilyen más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez, növeléséhez, jutalomban részesül.

Egyéni jutalmazások

A jutalmazás formái:

- osztályfőnöki dicséret: odaítéléséről az osztályfőnök dönt, adható több dicséret alapján, vagy egyszeri közösségi munkáért
- szaktanári dicséret: odaítélését a szaktanár határozza meg. Adható az adott tantárgyban elért versenyeredményekért, kutató-, vagy sorozatos gyűjtőmunkáért és folyamatos kiemelkedő tanulmányi munkáért, szakköri, szertárosi stb. munkáért
- igazgatói dicséret: tanulmányi körzeti, megyei, országos versenyeken elért I-III. helyezettek, valamint minden más esetben, amikor a tanuló kiemelkedő teljesítményt nyújt
- tantestületi dicséret: a tantestület szavazata alapján, tanév végén adható
- Jó tanuló, jó sportoló Széchenyi Emlékérem: a 8 éven át tartó kiemelkedő tanulmányi eredményért és kiváló sportteljesítményért, a tantestület döntése alapján a 8. év végén.

A jutalmak formái:

- könyvjutalom
- tárgyjutalom

- oklevél
- emlékérem
- márványtábla

Osztályközösség jutalmazásai

Az iskolai tanulmányi verseny győztes osztályának: az Önkormányzat anyagi hozzájárulásával külföldi út szervezése „magyarlakta” területre.

Egyéb iskolai vetélkedők győztes osztályának jutalmazása.

8.3.2. A tanulókkal szembeni fegyelmező intézkedések

Azt a tanulót, aki tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti, vagy a Házirend előírásait megszegi, vagy igazolatlanul mulaszt, vagy bármely más módon árt az iskola jó hírnevének és sajtát magának, büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetés formái:

- ügyeletes tanári figyelmeztetés
- szaktanári figyelmeztetés
- napközis nevelői figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés
- osztályfőnöki intés
- osztályfőnöki megrovás
- igazgatói figyelmeztetés
- igazgatói intés
- igazgatói megrovás
- tantestületi figyelmeztetés
- tantestületi intés
- tantestületi megrovás
- fegyelmi eljárás

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, melytől azonban indokolt esetben a vétség súlyától függően el lehet térni.

A felsorolt büntetések kiszabására az iskola bármely pedagógusa javaslatot tehet. A büntetés adásáról az erre jogosult nevelő, illetve a nevelőtestület dönt. A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni, illetve az osztálynapló megjegyzés rovatába be kell jegyezni.

Fegyelmező intézkedést általában a szaktanár vagy az osztályfőnök, fegyelmi büntetést a tantestület hoz a fegyelmi eljárás során.

Dohányzás büntetése

Az iskola egész területén dohányozni tilos.

- első esetben igazgatói intés
- ismétlődés esetén a tantestület fegyelmi eljárást indíthat

22 9. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Az otthoni felkészülés legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó **gyakorlás, készség- és képességfejlesztés**, valamint a tananyaghoz kapcsolódó **ismeretek megszilárdítása**. A házi feladatoknak, ezeket a célokat kell szolgálnia. Az írásbeli és szóbeli feladatokat, egymást kiegészítve megfelelő arányban kell feladni. Törekedni kell arra, hogy mind a két fajta otthoni munka szükséges legyen a következő tanítási órára való felkészüléshez.

Az otthoni írásbeli házi feladat kiadásának korlátai

- Az írásbeli házi feladatok feladásakor tekintettel kell a lenni a tanuló egyéb elfoglaltságaira és a többi tantárgyra is.

- Nagyobb mennyiségű feladatra, rajzokra, házi dolgozatra, időigényes gyakorlati feladatokra megfelelő időt (1 -2 hét) kell biztosítani.
- Hétfőjére (péntekről-hétfőre), valamint tanítási szünet idejére legfeljebb annyi kötelező házi feladat adható, amennyi egyik órától a másikra szokásos.
- A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

23 10. A tanulók magasabb évfolyamba lépésének szabályai

A tanuló magasabb évfolyamba lépéséről a jogszabályok rendelkeznek.

A magasabb évfolyamba lépéshez a második évfolyamtól minden tantárgyból minimum az elégséges osztályzatot kell a tanulónak megszereznie.

A tanév végén legfeljebb három tantárgyból "elégtelen" osztályzatot kapott tanuló javítóvizsgát tehet (augusztus végén). Sikeres javítóvizsga után magasabb évfolyamon folytathatja tanulmányi munkáját.

24 11. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban csoportbontást a nagy osztálylétszámok indokolják. Csoportbontásban tanítjuk a magyar nyelv és irodalom, az idegen nyelv és a matematika tantárgyakat. Célunk ezzel, hogy az ismereteket elmélyítsük, több idő jusson a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására, a tehetséggondozására.

A csoportok kialakításánál diákjainknak lehetőséget adunk a pedagógus választásra.

Ezen csoportok kialakítása az előző tanév májusában az igények felmérésével történik.

Napközis csoportjainkat a jelentkezések függvényében állítjuk össze.

A délutáni szakkörök, sportfoglalkozások: igény szerint.

25 12. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotát minden osztályban a tanév során október és május hónapban mérjük. A Magyar Diáksport Szövetség és az amerikai Cooper Intézet közös tudományos kutatása segítségével országosan reprezentatív, véletlenszerűen kiválasztott tanulói minta segítségével határozták meg a Magyar iskoláskorú fiatalok fizikai fittségi állapotát 2013-ban.

A kutatás eredményeképpen kijelölték azokat a sztenderd értékeket, amelyek segítségével objektív módon megítélhető a tanulók fizikai fittségi állapota.

A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak. A négy profil egészében jellemzi egy tanuló egészségközpontú fittségi állapotát. Az egyes profilok különböző számú tesztet tartalmaznak. A testösszetétel és tápláltsági profil 3 db mérést, az aerob fittségi (állóképességi) profil 1 db tesztet, a vázizomzat fittségi profil 5 db tesztet, míg a hajlékonysági profil 1 db tesztet tartalmaz:

Testösszetétel és tápláltsági profil:

Testtömeg mérése - testtömeg-index (BMI)

Testmagasság mérése

Testzsír-százalék mérése - testzsír-százalék

Aerob fittségi (állóképességi) profil:

Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) - aerob kapacitás

Vázizomzat fittségi profil:

Ütemezett hasizom teszt - hasizomzat ereje és erő-állóképessége

Törzsemelés teszt - törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága

Ütemezett fekvőtámasz teszt - felsőtest izomereje

Kézi szorítóerő mérése - kéz maximális szorító ereje

Helyből távolugrás teszt - alsó végtag robbanékony ereje

Hajlékonysági profil:

Hajlékonysági teszt - térdhajlítói izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A fenti tanulói mérések a Munkatervben meghatározottak szerint megtörténnek, és az erre a célra létrehozott felületen a II. félévtől, a tanév végéig rögzítésre kerülnek.

26 13. Az iskola egészségnevelési elvei és egészségfejlesztési programja

26.1 13.1 Az iskola egészségnevelési elvei

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a nevelési-oktatási intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön az egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, megőrző egészségfejlesztő tevékenységekben.

A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell biztosítani a gyermek, tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatoknak, amelyek különösen az alábbi területekre terjednek ki:

- az egészséges táplálkozás,
- mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- személyi higiéne.

A nevelési-oktatási intézményekben folyó teljes körű egészségfejlesztés figyelembe veszi a gyermekek, tanulók biológiai, társadalmi, életkori sajátosságait, beilleszthető a nevelési-oktatási intézményben megvalósuló átfogó prevenció programokba.

Az intézmény vezetője az egészségfejlesztési és prevenció programok szervezésénél igénybe veszi az iskolaorvos és a védőnői szolgálat segítségét.

A nevelési-oktatási intézményekben megvalósuló teljes körű egészségfejlesztés minőségbiztosítási keretrendszerét az egészségfejlesztésért felelős országos intézet dolgozza ki.

Az iskolai környezet, mint élettér biztosítja az egészséges testi, lelki, szociális fejlődést.

Az iskolai egészségnevelés szinterei:

- tanórák (kiemelten a biológia)
- osztályfőnöki óra
- védőnő, orvos előadásai

Az egészségnevelés céljai:

- az egészséges életmód támogatása
- az egészséget károsító magatartások visszaszorítása
- környezeti ártalmak csökkentése
- betegségmegelőzés, életminőség javítása
- ismerjék fel a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét, az egészségtudatos lét fontosságát.
- drogprevenció

26.2 13.2 Az iskola egészségfejlesztési programja

Az egészségfejlesztési program célja

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Szomatikus nevelés

- higiénés nevelés (személyi nevelés, környezet higiénére nevelés)
- profilaxisra (betegség megelőzésére) nevelés
- kondicionálás (testedzés, sport)
- baleset megelőzésre nevelés

Pszichohigiénés nevelés

- önismeretre, önfejlesztésre nevelés
- fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre nevelés
- környezeti hatások feldolgozására nevelés
- emberi kapcsolatok harmóniájára nevelés
- káros szokás, szenvedély megelőzésére nevelés
- érzelmi nevelés

Szociálhigiénés nevelés

- kedvező társas milió működtetése
- kommunikációs nevelés
- családi életre nevelés
- az iskola, mint munkahely pszicho-klimájának alakítása
- szerepfeszültségek felismerése, feloldása
- a stressz- és feszültségoldás metódusai
- társadalmi izolációk megelőzése, közéletiségre nevelés
- egészségpropaganda

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása (heti 5 testnevelés óra + min. 2 alkalommal játékos testmozgás egyéb foglalkozásokon). - komplex intézményi mozgásprogram tanévre aktualizált feladattervének kialakítása és megvalósítása. 	<p>A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Eurofit-mérés).</p> <p>Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.</p>
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdeni tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	<ul style="list-style-type: none"> - Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Kialakítani, hogy az egészség egy soktényezős fogalom. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegővő alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészség- 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiénia területén; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megővésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

	<p>megőrzést preferáló magatartás fontos része.</p> <ul style="list-style-type: none"> - A helyes napirend kialakítása. - A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolója. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok). - Az ÖKO –iskola tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták). 	
<p>Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Értékorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
<p>A biztonságos életvezetés elsajátítása</p>	<ul style="list-style-type: none"> - A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - Annak tudatosítása, hogy az egészségtudatos magatartásra szocializálásnak szerves része a lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciók folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése. 	<p>A tanulók:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Az egészségfejlesztés várható eredményei

- A család szerepének megértése
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
- A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.
- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörünyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.

- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

26.3 13.3. Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- A napközis és a tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbélebb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

27 14. Az iskola környezeti nevelési elvei és programja

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

Intézményünk a 2019-20-as tanévtől örökös ÖKO-iskola. Ennek érdekében állítottuk össze a környezeti nevelési programunkat, és végezzük ezt a tevékenységet.

27.1 14.1. Az iskolai környezet kialakításában és az iskola működtetésében rejlő környezeti nevelési lehetőségek

Iskolánk külső, belső megjelenésének tükröznie kell azt a szemléletet, hogy mindenki fontosnak tartja a környezet állapotának milyenségét, az egészséges, esztétikus környezet biztosítását a hatékony munkavégzéshez. Nem sokat ér a szavakban átadott tudás, ha az iskola egész működése, a dolgozóinak személyes példája ellentmond annak.

Ehhez mindenkinek – pedagógusoknak, technikai munkatársaknak egyaránt – tevékenyen hozzá kell járulnia a saját munkaterületén, tevékenysége során.

Iskolánk arculatának fontos eleme a településünk lakói felé való nyitottság, törekvés arra, hogy a lakosság egy szélesebb rétege számára szabadidős és kulturális tevékenységek színtere lehessen

27.2 14.2. Az iskola belső környezete

Az iskolai környezet természet közelivé formálásához az osztályteremben szobanövények gondozásával járulhatunk hozzá. Az élőlények természetes közegükben való megfigyelése hasznos tapasztalatokat nyújt, igényességre nevel, hozzászoktatja a tanulókat a növényekkel való gondoskodáshoz, s egyúttal a közvetlen környezetet is emberibbé teszi.

Általánossá kell, hogy váljon iskolánkban a környezetbarát termékek használata a papírhasználattól az írószereken át a takarításig, tanórákon, tanórákon kívül és az irodákban egyaránt.

A tantermek dekorálásához lehetőség szerint természetes alapanyagokat használjunk: színes karton, fa, textil, parafa. Kerüljük az egészségkárosító adalékokat tartalmazó termékeket (oldószeres ragasztó, alkoholos filc). Műanyagokat csak indokolt esetben alkalmazzunk. A dekoráció legyen tartós, máskor is felhasználható.

A környezetismeret és a természetismeret órák eszközigényesek. Fontos, hogy milyen tárgyi felszereltségre építhetünk: szemléltetőeszközök, tablók, poszterek, képgyűjtemények, képi, vizuális információk. Ezek beszerzése, újítása folyamatos.

Hulladékgyűjtés

A mindennapos szelektív hulladék és használt elem gyűjtés, valamint évente egy alkalommal papírhulladék gyűjtés megszervezésével hozzájárulunk nemcsak iskolánk, hanem tágabb életterünk, szűkebb környezetünk megóvásához.

A környezeti nevelés legfontosabb tartalmi elemei az iskola nevelő-oktató munkájában megjelennek a helyi tantervekben, tanmenetekben melyek nagy hangsúlyt fektetnek a környezet- és természetvédelem feladataira (környezetismeret, természetismeret, biológia, földrajz).

Céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevételes magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.

- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömeinek megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Településünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

27.3 14.3. A környezeti nevelés szinterei

Környezeti nevelés a tanórákon

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és környezetbarát szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon, kiemelten a napközis és tanulószobai foglalkozásokat

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeit. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

28 KOMPLEX ALAPPROGRAM

A Komplex Alapprogram a 2. és 6. évfolyam egyes tantárgyaiban és a tanórán kívüli egyéb foglalkozásokon kerül bevezetésre a 2020/2021-es tanévben.

I. ALAPELVEK, CÉLOK, FELADATOK

1. Célok:

- A végzettség nélküli iskolaelhagyásra vonatkozó országos és intézményi stratégia prevenciós célú beavatkozásainak megalapozása;
- A lemorzsolódás megelőzése, tanulást támogató pedagógiai módszerek alkalmazása.
- Az iskolai nevelés-oktatás az esélyegyenlőség szempontjait figyelembe véve hozzájáruljon a tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához. Segítse a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakulását. Biztosítsa a továbbtanuláshoz szükséges alapvető készségeket, az önművelés képességét.
- Transzverzális készségek fejlesztése (kritikus gondolkodás, kreativitás, kezdeményezőkézség, problémamegoldó gondolkodás, kockázatelemzés, döntéshozatal és az érzelmek kezelése).
- Tanulástámogató módszertan (tanítási stratégia) alkalmazása, melynek központi eleme a heterogén tanulócsoportokban folyó differenciált fejlesztés (Differenciált Fejlesztés Heterogén Tanulócsoportokban, DFHT), segítségével képessé váljanak a tanulók az önálló és a társas tanulásra, egyszóval: az eredményes tanulásra.

2. Alapelvek:

A Komplex Alapprogram megvalósítása során kiemelt jelentőségű, hogy az a koherenciát biztosító, a célokkal egybeváogó alapelvekre épüljön, ezzel megalapozva az alprogramok egységes rendszerét.

A program legfontosabb alelvei:

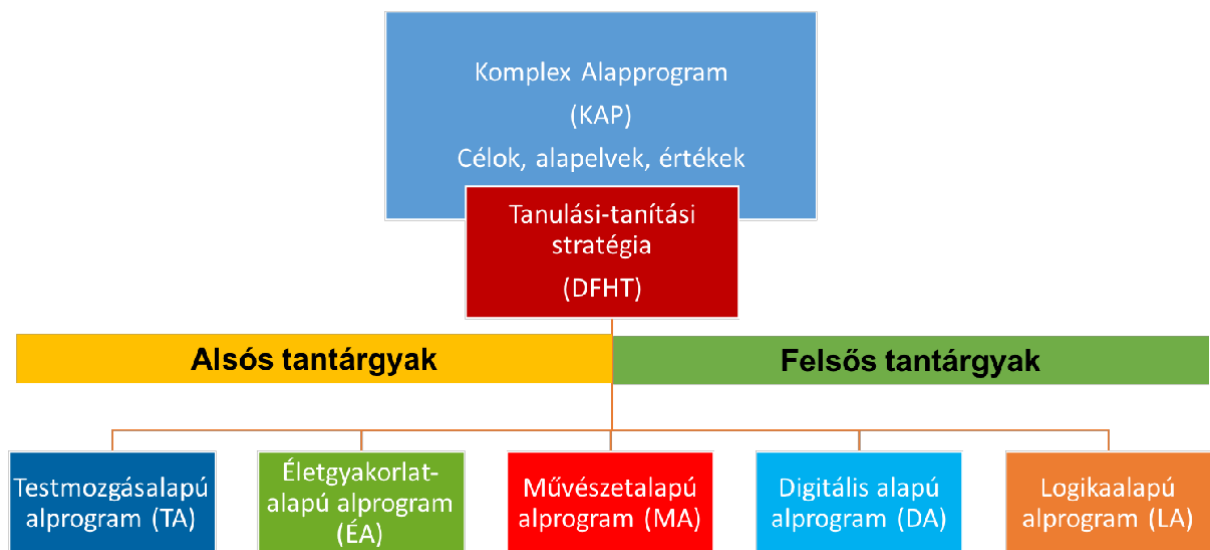
1) adaptivitás; 2) komplexitás; 3) közösségiség; 4) tanulástámogatás; 5) méltányosság

Komplex Alapprogram

- egységes rendszerbe ötvözi a pedagógiai gyakorlatban eddig használt differenciált fejlesztést támogató módszereket;
- alkalmazza a tanulók iskolai helyzetét, **státuszát** megváltoztató és ezzel a tanulási motivációt növelő Komplex Instrukciós Programot;
- különös hangsúlyt fordít a tanulók alapvető képességeinek, készségeinek kialakítására az alprogramok segítségével.

A Komplex Alapprogram jelszava: **Tanulni élmény!**, amely magával hozza az élményalapú tanulást. Programunk eleme a tanulók aktív tanórai részvételének támogatása, mely a pozitív élményeken keresztül valósul meg. Ennek mozgatórugója az interaktív, a tanulók bevonásán alapuló kreatív feladatmegoldás, az együtt tanulás élménye.

II. FELADATOK, ELJÁRÁSOK, ESZKÖZÖK, MÓDSZEREK

1. Fejlesztési feladatok:

Fejlesztjük az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges motívumokat (önfejlesztő elképzelések) és tanulási képességeket (stratégiákat és módszereket).

- A tanulási stratégiák, módszerek és technikák megtanítása minden tanulónak.
- A mérés, mint a képességfejlesztés alapeleme. Nem az elsajátított ismeretanyag mennyiségének, hanem a kompetenciák szintjének meghatározását szolgálják.
- Differenciált nehézségű feladatokkal, testre szabott egyéni és csoportos foglalkoztatással lehetőséget adunk az egyéni haladási ütem kialakítására.
- A tehetséges gyermekeket valós szükségleteik szerint segítjük a saját önfejlesztő stratégiájának kialakításában és megvalósításában.
- Demokratikus alapokon álló, integratív tanár – diák viszonyt alakítunk ki. A tanítási órák légköre, hangulata oldott, a tanulók sikerorientált beállítódással dolgoznak, a pedagógus csak facilitáló szorongásszintet tart fenn.
- Növeljük tanulóink önbizalmát és önértékelését, építjük a pozitív énképét, erősítjük, a belső kontrollal beállítódását fokozzuk a felelősségvállalást, az önállóságot!
- Tudatosan neveljük „én” erős, jó komfortérzésű fiatalokat.
- A szocializáció folyamatainak tudatos irányítása, elősegítése.
- Az egyéni munkakultúra kialakítása, a köteleességekhez való pozitív viszonyulás (attitűd) kiépítése.

2. Kiemelt fejlesztési feladataink:

- énkép, önismeret,
- hon-és népismeret,
- európai azonosságtudat,
- egyetemes kultúra,
- aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, közösségnevelés,
- gazdasági nevelés,
- környezettudatosság, fenntarthatóság,
- művészeti nevelés,
- művészeti eszközökkel történő nevelés,
- a tanulás tanítása,
- testi és lelki egészség,
- felkészülés a felnőtt szerepekre, család szerepe,
- testmozgás fejlesztése minden színterén az oktatásnak.

3. További feladatok:

A modern személyközpontú, interaktív, tapasztalati tanulásra alapozó tanulás-szervezési eljárások, módszerek, pedagógiai kultúra általánossá tétele.

- A tanulás tervezésében, szervezésében és irányításában a **tevékenység-központú tanítási gyakorlatot** honosítjuk meg, mely életszerű helyzetek teremtésével alkalmat nyújt konkrét élmények és tapasztalatok gyűjtésére.
- Növeljük a **tanulók aktív részvételét** igénylő ismeretszerzési módok arányát (megfigyelés, kísérlet, új információs és kommunikációs technikákat alkalmazó anyaggyűjtés, modellezés, szerepjáték, drámapedagógia stb.).
- Differenciált foglalkoztatással, az egyéni haladási ütemhez igazított fejlesztő terheléssel.
- Alkalmazzuk a DFHT módszerét.
- Alkalmazzuk a kooperatív tanulási-tanítási technikákat és módszereket.
- A különböző kommunikációs technikák és konfliktuskezelési stratégiák elsajátíttatása.
- Az alprogramokkal illetve gazdagító, dúsító feladatokkal, programokkal és valódi problémák megoldásával alkalmazkodunk a különböző tanulói képességekhez.
- A szociális, életviteli és környezeti kompetencia fejlesztése a nevelési célrendszer központi eleme; a konstruktív életvezetésre történő felkészítés feltétele.
- Önszabályozási stratégiák, autentikus, életszerű helyzetek kialakítása, amelyek során szerzett kompetenciákat a későbbiekben alkalmazniuk kell.
- A mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerben meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően elvégezzük a diagnosztikus, a formatív és szummatív méréseket.
- Emberléptékű következetes követelés.
- Fejlesztő hatású visszacsatolás, mérés-értékelés.

- Érdemjegy, pontszám és százalékok nélkül, szóban és írásban is visszajelzést kap a tanuló, ami kiemeli erősségeit és annyi problémával szembesíti, amennyit a közeljövőben reálisan képes megoldani.

4. Komplex Alapprogramban megjelenő eszközök:

A program szakmai anyagai:

- Nevelési- oktatási program - KAK
- Tanítási stratégia - DFHT
- Alprogrami koncepciók:
  - Digitális alapú (DA)
  - Életgyakorlat-alapú (ÉA)
  - Logikaalapú (LA)
  - Művészetalapú (MA)
  - Testmozgásalapú (TA)
- Alprogrami eszköztár és feladatbank
- Tanítói- tanári kézikönyvek
- Óráillusztrációk, példák
- Foglalkozástervek
- Tankockák

5. További tanulást segítő eszközök:

- Az intelligencia és kreativitás - fejlesztő egyéni programok.
- A komplex személyiségépítés teljes eszköztársa.
- Az ismeretek és összefüggések tanulói felfedezése, a szemléltetés, cselekvés, az aktivizáló módszerek alkalmazása jellemzi a tanulási – tanítási folyamatokat.
- A pozitív motivációs eszközei, a jutalmazás és büntetés módszereinek mértéktartó (nem szélsőséges) alkalmazása.
- Személyes példamutatással neveljük gyermekeinket a változatos kommunikációs technikák alkalmazására, toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartása, a konfliktusok kezelésére.
- Önértékelés, önkontroll, önfejlesztő stratégia alkalmazása. Pozitív tartalmú szociális kapcsolatok építése.
- A kulturált és egészséges életvitel kialakítása.
- A hagyományos és digitális ismerethordozók sokaságából kiválasztva az adott életkorban célszerű módszerek és eszközök; egyéni és csoportos aktivitásra serkentő munkaformák alkalmazása.

6. Tanulásszervezés, alkalmazott módszerek

6.1. Tanulásszervezés folyamatában az alábbi elvek érvényesülnek:

- a rend és fegyelem fenntartása
- tanuló szabadságának biztosítása
- tanulói viselkedés szabályozása
- pozitív tanulási légkör biztosítása
- csoportfolyamatok elősegítése

6.2. Alkalmazott módszerek:

6.2.1. A tanítás – tanulási folyamatban a **DFHT tanítási-tanulási stratégiát** alkalmazzuk, mint a Komplex Alapprogram hangsúlyos elemét.

A kötelező tanítási órák 20%-ban a DFHT-t (differenciált fejlesztés heterogén tanulócsoportban) szükséges alkalmazni.

A DFHT célja:

- A tudásban és szocializáltságban heterogén tanulói csoportok fejlesztése.
- A tanulói viselkedés pozitív befolyásolása.
- Az alulmotiváltság mérséklése.
- A kognitív, affektív, szociális képességek fejlesztése.
- A tanulók közötti együttműködés elősegítése.

DFHT koncepciója, módszerei:

Egyénre szabott differenciálás

- egyedül végzett munka
- rétegmunka
- teljesen egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka

Párban folyó munka

- páros munka
- tanuló párok munkája

Csoportban végzett munka

- A kooperatív munka, kooperatív tanulás, kollaboratív munka
- KIP

6.2.2. Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat

- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

6.2.3. Motiváló módszerek:

- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer
- szituációs játékok

III.A Komplex Alapprogram sajátosságai

1. A Komplex Alapprogram alprogramjai:

A testmozgásalapú alprogram (TA):

Az alprogram az iskolai testmozgásprogramok három területén kívánja bővíteni, sajátélményszerzést biztosító tanulási környezetben a pedagógusok módszertani repertoárját és szemléletét:

- testnevelés óra
- mozgásos tanulás osztálytermi környezetben
- szabadidős mozgástevékenységek

A TA a testmozgás iskolai környezetben előforduló minden formájára támaszkodva, tanulástámogató eszközeivel vesz részt a tanulói komplex személyiségfejlesztésben.

Az aktív, kreatív, felelősségteljes magatartást kialakító oktatási módszerek alkalmazásával teszi az alprogram a testmozgáson alapuló tevékenységeket a közösségi célok és az egyéni felelősség életgyakorlatává.

Cél még az egészségtudatos, jövőorientált életmód kialakítása.

Az alprogram tartalma:

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak implementációjának támogatása testnevelés órai környezetben, a differenciálásra építve.

Mozgásos tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás testmozgás-alapú támogatása iskolai környezetben

Az életgyakorlat-alapú alprogram (ÉA):

Az Életgyakorlat-alapú alprogram egy olyan pedagógiai rendszert mutat be, amely hozzájárul az egyén és természeti, társadalmi környezete kölcsönhatásának tudatos és felelős alakításához.

Az életgyakorlat koncepció egyrészt figyelembe veszi a tanulók szükségleteit, és ennek függvényében eltérő tanulási-tanítási egységeket tartalmaz.

Minden egységen belül alternatív, a tanulók képességeihez, érdeklődéséhez, tempójához igazítható tanítási eszközöket, munkaformákat ajánl.

Az alprogram célja, hogy az életben hasznosítható ismereteket, tapasztalatokat szerezzon a gyermek, amely sikeres életvezetési kompetenciákkal vértel fel.

Cél továbbá, hogy megalapozza a vitakultúrát, kritikus gondolkodást és az önálló felelősségvállalást.

Célunk még az életformák sokszínűségének tisztelete, a családi közösségek megbecsülése, az egészséges énkép kialakítása.

A célrendszerben hangsúlyos, hogy az egyén és környezete között dinamikus viszony van, így az életgyakorlat témái komplexek és minden szinten - a rendszerszemléletnek megfelelően - kidolgozásra kerülnek.

Az alprogram tartalma:

- egészséges életmód, életvezetés
- környezettudatosság (fenntarthatóság)
- állampolgári felelősség (közösségi szerepek)
- életút-támogató pályaorientáció
- család, párválasztás
- érzelmi intelligencia (szociális készségfejlesztés).

A művészetalapú alprogram (MA):

Az alprogram a művészeti nevelést célzó tanórák, a művészeteket pedagógiai eszközként felhasználó osztálytermi tanulás és a szabadidős művészeti tevékenységek terén nevelő/oktató pedagógusok metodológiai fejlesztésén keresztül hat a végzettség nélküli iskolaelhagyás mérséklésének irányába.

A művészettel nevelés sok és sokféle lehetőséget teremt a tanulástámogatás megvalósítására.

Az alprogram célja művészeteket célként/eszközként használó tanórák, szabadidős foglalkozások biztosítása a tanulók számára.

Indirekt célok:

- Személyiség- és társas készségek fejlesztése a művészeti tevékenység révén
- Tanulási motiváció, tanulás iránti attitűd alakítása
- Indirekt (kognitív képességeket célzó) tanulásfejlesztés művészeti keretek között

- (Inter)diszciplináris ismeretátadás művészeteken alapuló, résztvevő központú gyakorlatokon keresztül
- Pályaorientáció: művészpályára irányítás, illetve pályaorientáció művészetek révén.

A művészeti tevékenységbe ágyazott fejlesztés keretében lehetőség van a tanuló egyéni sajtságaihoz alkalmazkodó, esélyegyenlőséget biztosító pedagógiai módszerek alkalmazására, ezáltal az adaptivitás biztosítására.

Az alprogram tartalma:

A művészeti tantárgyak és a mozgásra irányuló testnevelés tantárgy a készségtárgyak körébe sorolhatók, s ez arra is lehetőséget ad, hogy hasonló tartalmi elemek szerint épüljenek fel alprogramjaik is.

Fejlődés- és élményközpontú oktatás megvalósítását támogató módszerek és kereszttantervi tartalmak megvalósításának támogatása a művészeti nevelést szolgáló tanórai környezetben, a differenciálásra épülve.

Művészetekre épülő tanulást támogató módszerek és tartalmak tanulási folyamatba történő integrálása osztálytermi környezetben.

Önkéntességre és befogadásra épülő informális és nonformális tanulás művészet-alapú támogatása iskolai környezetben.

A logikaalapú alprogram (LA):

A Logikaalapú alprogram a tanulók gondolkodásának fejlesztését támogató módszerek és stratégiák megismertetésével szeretné növelni a pedagógusok módszertani repertoárját az iskolai élet területein.

Az alprogram feladata megismertetni a pedagógusokat olyan logikai alapú játékokkal, (legyen az sakk, táblás, papír-ceruza, szituációs és egyéb játék), melyeket a pedagógus fel tud használni mind az általános képességfejlesztéshez, mind a közismereti tantárgyi órákhoz.

Az alprogram keretén belül olyan szemléletváltás elindítását célozzuk meg, amelynek segítségével a tanítási és a tanulási folyamat egyaránt élményszerűvé, motiválóvá és egyben fejlesztő hatásúvá tehető.

Az alprogram célja, a gyerekek egyik legfőbb tevékenységére, a játékra és a játékosságra építve, hogy a gyerekek a tanulást ne érezzék fájdalmas, fáradságos folyamatnak.

A tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás – ezzel a tanulók motivációja növelhető. Az oktatásban a különböző logikai játékok és technikák alkalmazása nem öncélúan történik, hanem a tanterv és a tananyag megfelelő részébe való integrálással, szorosan kapcsolódva a megtanulandókhöz és a tanulók életkori sajátosságaihoz.

A játék lehetőséget nyújt a differenciálásra, és a gondolkodási képességeken túl a szociális képességek fejlődése is várható.

Az alprogram tartalma:

- A problémamegoldó gondolkodás fejlesztési lehetőségei a gyakorlatban – stratégiák és algoritmusok.
- A vizualitás szerepe a gondolkodás fejlesztésében.
- Játék alapú megközelítések:
- Térszemlélet, sík- és térbeli tájékozódási képesség fejlesztése
- Dienes játékok és a matematikai gondolkodás fejlesztése
- Sakk játék alapjainak elsajátítása és beépítése az iskolai tanulásba
- Táblás játékok, társasjátékok, papír-ceruza játékok alkalmazása
- Játékstrukturált megközelítések:
- Kártyajátékok – lapot kérünk!, logiccards, set, stb.
- Logikai játékok, logisztorik
- Barkochba és egyéb csoportos szituációs játékok
- Kreativitást és reflektivitást fejlesztő játékok.

A digitális alapú alprogram (DA):

A Digitális alapú alprogram az IKT-műveltség elemeit keresztntantervi, transzverzális megközelítésben értelmezi, és a digitális pedagógiai kultúra komplex, intézményi szintű fejlesztését tekinti feladatának.

Az IKT-műveltség tekintetében a technológiai, a kognitív és a szociális aspektust tekintjük irányadónak.

Az alprogram kidolgozásával a pedagógusok módszertani kultúraváltását segítjük elő, olyan korszerű digitális megoldásokkal, melyek hozzájárulnak az elektronikus tanulási környezet kialakításához, felgyorsítva az intézmények digitális átállását, mely lehetővé teszi, hogy a digitális eszközök alkalmazásával a tanulás élményszerűvé váljon.

Az **alprogram célja**, hogy kialakítsa a pedagógusokban az oktatásba integrált IT-eszközöket értő és kritikus módon alkalmazó „digitális állampolgár” habitust, melynek révén az összetett problémák megoldása a technológia segítségét is igénybe veszi.

Szeretnénk elérni azt is, hogy a tanulás és a tudás megszerzése legyen örömforrás a digitális alkalmazások használatával, ezzel növelve a tanulók motivációját, kognitív képességeik színvonalát, tanulás módszertani repertoárjukat, pályaorientáció szempontjából releváns ismereteiket, (inter)diszciplináris ismereteik körét, és mindent egybevetve: a tanulók személyiségformálásához is hozzájáruljon.

Az alprogram tartalma:

Az alprogram az alábbi tartalmi pontokból építkezik:

- Játékalapú megközelítések
- Technológiai műveltség, felelősségteljes eszközhasználat
- IKT-műveltség

- Hálózati részvétel és együttműködés, problémamegoldás, kommunikáció és eszközhasználat
- Digitális írástudás
- IKT alapú óratervezés
- Személyes tanulási környezet menedzselése

2. Komplex óra

Komplex órák bevezetése – a program komplexitását a kognitív, affektív, szociális képességek együttes fejlesztése jelenti. A kötelező és szabadon tervezhető tanórákat fedi le, amelyekben a tudástartalom (a tananyag keresztntantervi része) kb. 30%-át hordozzák. A „Komplex órák” tekintetében a tudástartalmak keresztntantervi kapcsolatai mellett a DFHT tanítási-tanulási stratégia, valamint az alprogrami kapcsolódások jelennek meg. Ez utóbbi órák esetében a tantárgyakon átívelő transzverzális készségek fejlesztése is megvalósítható.

Tartalmi fejlesztési pontok:

- legalább 1 alprogrami (max. 3 alprogrami) kapcsolat megjelenik benne
- kapcsolódik az adott tantárgy adott évfolyamának tanmenetéhez, és a tanítói/tanári kézikönyvben megjelenített órához
- minden alprogram (törekedve arra, hogy) egyenlő aránnyal (kb. 20%) jelenik meg (össz. komplex óraszám).

3. Ráhangolódás

A ráhangolódás biztosítja, hogy a tanulók lelkesen, motiváltan kezdjék el a napot az iskolában, és érzelmi biztonságban érezzék magukat az osztályközösségben. Heti 1-3 alkalommal javasolja a Komplex Alapprogram 20-25 perces foglalkozás keretén belül. A tanulási környezetet célszerű átalakítani úgy, hogy a tanulók körben ülhessenek székeken vagy szőnyegen, így megkönnyítve a kommunikáció feltételeit.

A foglalkozás felépítése ajánlottan a következő:

- Üdvözlés
- Beszélgetés
- Közös tevékenység/játék
- Zárás

4. „Te órád”

„Te órád” - a diák érdeklődéséhez, igényéhez, saját választásához igazítható, amely órákon az osztálykeret nem feltétlenül kell, hogy érvényesüljön. Az óra kiválasztását a pedagógus segíti.

5. Házi feladat

Házi feladat: sem írásbeli, sem szóbeli házi feladatot nem ad a pedagógus a tanulóknak. Ez nem azt jelenti, hogy elmaradhat a szükséges gyakorlás és rögzítés, hanem azt, hogy a pedagógusnak az iskolai tanórákon kell a tanulókkal ezeket a feladatokat elvégezni. Úgy kell a mindennapokban terveznie és megvalósítania az óráit, hogy legyen elegendő idő a szükséges gyakorlásra és az új ismeretek rögzítésére az órák keretén belül. A pedagógusnak módosítania kell tervezési szokásain: legyen a tanórákon annyi gyakorlás és ismétlés, hogy ne legyen szükség otthoni tanulásra.

6. Értékelés

Az értékelés az iskola nevelőtestülete által elfogadott értékelési rendszer szerint folyik. Nincs ötös fokozatú skálán történő értékelés a reggeli ráhangolódáson, a délutáni alprogrami foglalkozásokon, illetve azokon az órákon, amelyeken a DFHT módszert használják a pedagógusok.

A Komplex Alapprogram értékelési rendszerében egyaránt jelen van

- a helyzetfeltáró (diagnosztikus értékelés)
- a minősítő (szummatív értékelés)
- a fejlesztő (formatív értékelés).

Fontos szerepe van a helyzetfeltáró (diagnosztikus) értékelésnek. Ennek eredménye feltárja a pedagógus előtt a tanuló előzetes tudását, amire építheti további munkáját. Ez határozza meg az oktatási tartalmat és a módszereket. A diagnosztikus értékelést nem csak a tanév elején javasoljuk, ajánlott a tanév közben is felmérni, mennyit fejlődött a tanuló tudása. A tanév közben végzett diagnosztikus értékelés eredménye alapján a pedagógus dönthet arról, hogy változtat-e tanítási stratégiáján. A tanév végi diagnosztikus értékelésnél a pedagógus arról kap visszajelzést, milyen szinten sikerült a tananyagot megtanítani, a tanuló pedig arról, hogy mennyire sajátította el a követelményeket.

A minősítő (szummatív) értékelés egy tanulási szakasz lezárásakor, például egy témazáró dolgozat írásakor jelenik meg. Azt minősíti, hogy a tanuló mennyire sajátította el a tananyagot. A minősítő értékelés igen gyakori a hazai iskolákban.

A Komplex Alapprogramban kiemelt szerepe van a személyre szabott, differenciált, fejlesztő (formatív) értékelésnek. Ennek célja nem a minősítés, hanem a tanulás támogatása. A pedagógus, miután felmérte a tanuló tudását, és segítette a tanulónak a tanulási cél kitűzésében, támpontokat ad a megteendő lépésekről. Majd nyomon követi a tanuló egyéni haladását, és személyre szabottan segíti a tanulási folyamatot. A fejlesztő értékelés alkalmazásánál a pedagógus a gyermek önmagához mért fejlődését veszi figyelembe. Folyamatos visszajelzést ad a tanulónak erősségeiről és hiányosságairól, megbeszéli vele a tanulási célokat, az értékelési szempontokat, a teendőket, és a teendők határidejét. A tanuló egyéni haladásáról és

erőfeszítéseiről visszajelzést ad. A pedagógus visszajelzésének mindenképpen tartalmaznia kell a tanuló részéről sikeresen megoldott problémákat, a további fejlesztést igénylő területeket és a teendőket.

Az értékelésnek fontos része legyen

- az önértékelés
- a társak értékelése.

Legyen szubjektív, kvalitatív és szöveges.

Figyelembe kell venni az eltérő kiindulási nyelvi szinteket.

IV. A szülők és a tanulók tájékoztatása

A szülőket és a tanulókat a programról, annak tartalmáról, megvalósításáról iskola életéről, az iskola igazgatója, és az osztályfőnökök tájékoztatják szóban.

V. Az iskolában folyó munka időkeretének

A Komplex Alapprogram a tanulók kötelező óraszámának a meghatározása tekintetében nem tér el a törvényben szabályozottaktól. Az iskolában folyó munka továbbra is két markánsan elkülönülő egységre oszlik:

a) a délutáni időkeretben megvalósuló tanórák során

A Komplex Alapprogram alprogrami foglalkozásai és a „Te órád” foglalkozások a délutáni időszakra húzódnak.

b) délelőtti időkeretben megvalósuló tanórák során

- A tanítási órák 20%-ában kívánatos a Komplex Alapprogram tanítási-tanulási stratégiájának, a DFHT tanítási-tanulási stratégiának az alkalmazása (differenciált egyéni munka, a rétegmunka, a pármunka, a kooperatív módszerek, a csoportmunka, a drámajáték és a projektmunka).
- A kötelező és szabadon választható időkeret része a „Komplex órák”, a keresztantervi tartalmak kb. 30%-ának feldolgozása történik ilyen módon.

VI. Jelölések az osztálynaplókban

A digitális naplóban az alábbi jelölések szolgálnak a program megvalósításának jelölésére:

DFHT – DFHT –val megvalósított tanóra
TA – testmozgásalapú alprogram
ÉA – életgyakorlat-alapú alprogram
DA – digitális alapú alprogram

MA – művészetalapú alprogram
TÓ – „Te órád”
RÁ – ráhangolódás